

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za pol leta 12.—
 za četrt 8.—
 za en mesec 3.—
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—

== V upravištvu: ==
 Za celo leto naprej . . . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-00
 za en mesec 1-90
 S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

== inserati: ==
 Enostopna pettirista (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13 v
 za trikrat 10 v
 za več ko trikrat 9 v

V reklamnih notinah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
 vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

To ie vaše delo!

Ganglova kandidatura v Belikrajini je, kar se tiče njega in tistih, ki so mu jo naložili, opravljena. Gangl je odnesel batine in naj sam gleda, kako bo ozdravil svoje bolečine, liberalni stranki sami pa itak ne more biti več veliko na tem, če jih dobi par več ali manj po grešnem hrbtu. Gangl in tisti, za katere se je podal v boj brez slave, bodo belokranjski udarec na vsak način lažje prenesli, kakor pa kranjsko učiteljstvo, ki ima to veliko nesrečo, da se tudi še danes nahajajo v njem različni nepoboljšljivi kričači. In če je kaj zameriti naši liberalni stranki, je to, da je za že vnaprej izgubljeno stvar pogrnala zoper S. L. S. v boj učitelja ter tako na naravno frivolen način sabna največ pripomogla do tega, da zija danes še večji prepad med našim ljudstvom in tistim učiteljstvom, ki ni njegovo, kakor kdaj poprej v zgodovini naših političnih bojev!

Nepopisno je, kaj so liberalni učitelji počeli zadnje dni po Belokranjskem. Koliko laži, koliko hujskarij in nasilji se je izvalilo v njihovih glavah, s kakšno besnostjo in sirovostjo so šli v boj zoper kandidata ljudstva! Vse tiste neizrekljive umazanije, ki so se natisnile v »Slovenskem Domu«, so se izcejale iz peres liberalnih učiteljev, vsi škandali na shodih so bili od njih uprizorjeni. Tu si videl učitelja, ki je v svoji šoli odpravil pozdrav »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« zraven njega onega, ki je v šoli preklinjal otroke, da se je ves okraj zgražal, potem tistega, ki razširja »Svobodno Misel« in vrednega mu sodruga, ki ima navado zapreti šolo, kadar gre na semenj, odkoder ga ni po cele dneve; pozabiti ne smemo na moža, ki je volivcem S. L. S. kratkomalo zaprl šolsko poslopje, da ne bi mogli zborovati, pa na tistega, ki je še nedavno želel avanzirati za nadzornika z glasovi članov S. L. S. v deželnem šolskem svetu, pa je zdaj rogovilil, da je povzročil ogorčenje po celi občini; ne omenimo onega, ki je poleg liberalizma znan kot prijatelj žganja. Kako so liberalni učitelji v volivnem boju v Belikrajini ponižali ugled svojega stanu, to bi ne bilo verjetno, če bi žalibog ne bilo resnično: popali so plakate, se mešali med otroke, organizirali razgrajče in pijance ter se jim postavili na čelo in na nesramen način šuntali zoper duhovščino.

In kaj je posledica? Posledica je, da je belokranjsko ljudstvo in pa ljudstvo novomeškega okraja danes tako ogorčeno in da dobivajo naši ljudje dan na dan take pritožbe in proteste, da spričo razpoloženja v našem ljudstvu danes ni mogoče misliti na izboljšanje učiteljskega gmotnega položaja! Naše ljudstvo, pi je poslanec S. L. S. z največjim navdušenjem volilo, jim rajši odpove svoje zaupanje kakor pa da bi dopustilo, da glasujejo za regulacijo učiteljskih plač — tak je danes po krivdi liberalnih rogoviležev položaj v deželi!

In pri tej priliki je treba pibiti tole: Tisti ljudje, ki niso imeli nič proti temu, da gre Gangl kandidirat na Dolenjsko in mobilizirat zoper ljudstvo svoje slepe tovariše, so morali dobro vedeti, da bo prišlo do tega: da slovensko ljudstvo ne bo dalo nagrade tistim, ki rujejo zoper njega, da si slovenski kmet ne more privoščiti tega, di bi iz svojih težko prisluženih grošov dovoljeval izboljšanje svojim najhujšim nasprotnikom! In res, brezmejno zabit bi moral naš kmet biti, če bi poleg drage šole delil premije tistim, ki pri vsaki priložnosti pokažejo, da so mu sovražni. To so liberalci vedeli in kljub temu so vnovič pogrnali zoper ljudstvo v boj učitelja!

Res je žalostno, da mora zavoljo par ljudi ves učiteljski stan trpeti. To vsak človek obžaluje, a odpraviti ne more dejstva, da so prav ti elementi, ki jih tako boli njihova svobodomiselnost, da ne morejo in ne morejo mirovati, krivi, da se je našemu ljudstvu tako zamrzelo učiteljstvo in da so tistim, ki bi za učiteljstvo radi kaj storili, vezane roke. In zvišati plače zdaj, ko so ti elementi razkačili proti sebi staro in mlado, to naše ljudstvo ne bi razumelo drugače kakor da se hrani gada na lastnih prsih in daje še več poguma izvestnim srboritežem! Če vsled tega trpe tudi dobri učitelji, to ni krivda ljudstva, to je krivda tistih obžalovanja vrednih članov učiteljskega stanu, ki smatrajo za svojo prvo nalogo sejati nemir po naši deželi, dražiti dobro ljudstvo in delati razdor, da sin sovraži očeta in sosed sosedu!

Kdor dela, ima pravico do plače, a prej so pravice ljudstva in prva izmed teh pravic je ta, da naše ljudstvo živi v miru in ljubezni in da ga ne trujejo pandurji liberalne stranke, katerim naše ljudstvo nikoli ne bo odpustilo, da so bili oni prvi, ki so vrgli vanj bakljo verskega boja! Opljuvali so vse, kar nam je bilo doslej sveto, naše otro-

ke so nam hoteli iztrgati iz rok, da jih posvoje popačijo, francosko šolo in francoske razmere so za vzgled postavili! In zato naj jim ljudstvo zviša plače? In še danes se niso izmodrili, postali so še bolj strupeni. To je sodba našega ljudstva: Po izboljšek naj gredo k liberalcem! Ti so jih ščuvali, ti v boj vodili in na nas spuščali, ti naj jim zato dajo nagrado! Pri nas pa nimajo nobenih zaslug: le razdor in nemir, kletvino in sovraštvo in gorje so za seboj pustili.

Izjavljamo, da o stališču naše stranke in naših poslancev v tem vprašanju ničesar ne vemo. Mi smo le resno in odločno opozorili na to, kako ljudstvo o tem misli. Kdor bo to upšteval, bo vedel, kaj mu je storiti.

Spor v avstrijski socialni demokraciji.

Avstrijski soc. demokrati, ki so leto za letom upili, da je narodno vprašanje samo figovo pero meščanskih strank, s katerim svoje kapitalistične težnje zakrivajo, da so boji za uresničenje narodnih pravic v Avstriji samo humbug in sleparija »narodnih« strank, da je samo soc. demokracija po svojih načelih upravičena, da ta gordijski voz razvozlja, isti ljudje se med seboj zmerjajo in napadajo, eden drugemu shode razbijajo, kakor se je zgodilo v Pragi, v Brnu, na Dunaju, eden drugega iz stranke mečejo, da je veselje. Lahko že rečemo, da je enotnost soc. demokracije danes razbita. Edina enotna strokovna soc. demokracija, ki še dandanes obstaja v Avstriji je še železničarska; pa še na to so položili Čehi svojo roko in snujejo češko soc. demokratično železničarsko organizacijo. Tako gre čimdalje bolj v franže ves Marxov »evangelij«, po katerem naj bi bile za razvoj človeške družbe merodajne in upoštevanja vredne samo gospodarske razmere. Tu se maščuje laž in zmota nad soc. demokrati samimi. Ta soc. demokratiški razkol pa ni omejen samo na češke pokrajine, ampak se že razteza tudi na Nižje-Avstrijsko, kjer živi na stotisoče čeških delavcev, da še celo v Inostu se pojavljajo glasovi, ki zahtevajo narodne strokovne organizacije. In tako bomo imeli v Avstriji kmalu celo kopo soc. demokratičnih strokovnih organizacij, ki se bodo delile ne po socialističnih, ampak po narodnostnih načelih.

V ponedeljek se je začel na Dunaju šesti strokovni kongres socialne demo-

kracije, na katerem se je razpravljalo o enotnosti strokovne organizacije. Češke strokovne organizacije se seveda tega kongresa sploh niso udeležile, ker imajo Čehi za to enotnost gluha ušesa. Čehi so že na strokovnem kongresu v Brnu zahtevali, naj se jim dovoli lastna narodna strokovna organizacija, ker pa so bili kratkomalo zavrnjeni, so šli in so si na lastno pest svojo strokovno organizacijo ustvarili. To dejstvo je zanetilo požar na strehi socialne demokracije. Spor se je obravnaval že na letošnjem svetovnem socialističnem kongresu v Kodanju, kjer je socialna demokracija Čehom levite brala in skušala z neko papirnato resolucijo vso stvar potlačiti, kakor je socialna demokracija že sploh navajena, da svoje rane zaveže in skrije, kakor bi bilo s tem že vse opravljeno.

Socialni demokrat Hueber je stavil na ravnokar vrščem se kongresu resolucijo, s katero se daje strokovni komisiji oblast in poverjenje, da se pogaja s češko komisijo v Pragi o »enotni organizaciji in vodstvu strokovnih bojev in upravljanju finančnih sredstev za te boje«. Pogajanja se morajo pričeti najdalje s 15. novembrom in morajo biti do konca tega leta končana. V slučaju, da se pogajanja razbijejo, se mora pričeti boj na vseh koncih in krajih proti češkimi socialnim demokratom, uničiti se morajo ne samo češke strokovne organizacije, ampak streti je tudi treba vso češko politično organizacijo. Najžalostnejše pri tem pa je tudi to dejstvo, da so jugoslovanski socialnodemokratični delegatje v tem boju stali na strani nemških socialnih demokratov, ljudi, ki so se za slovenske narodne težnje po izreku Čehov najmanj brigali in jih zmeraj zapostavljali. Seveda »Rdeči Prapor« nima ne časa, ne prostora, da bi se za take stvari brigal, ker posveti v vsaki številki najmanj pol lista zasmehovanju in zlobnemu napadanju Cerkve in katoliške vere. To naj bi raje razpravljali rdeči gospodje v svojem listu in svojim ljudem pripovedovali, kakor da hujskajo dan za dnevom in vcepljajo tisto brezmejno sovraštvo v delavske mase. Če mislijo s takim »delom« socialnodemokratiško kraljestvo postaviti, se korenito motijo.

Sicer je pa to ločevanje in opredelitev socialnodemokratične organizacije v strokovne in politične organizacije sama socialnodemokratiška farba. Politične stranke in strokovna organizacija se dotikajo v mnogih točkah in so si glede ciljev in smotrov, za katerimi

LISTEK.

Pisma iz Francije.

(Franjo Krašovec.)
 Dijon (Burgundsko), 12. oktobra 1910.

I.
Napačni nazori o Francozih. — Gospodarska in denarna velemoč Francije. — Nemci in Francozi. — Zakaj ne uživajo Nemci nikjer pri sosedih simpatij?

Redki so Slovenci, ki bi se bili dosedaj obširneje bavili s Francijo in z nje zanimivimi razmerami. Smelo trdim, da smo Slovenci o tej lepi in bogati evropski državi prav slabo, če ne popolnoma napačno orientovani. Nekje sem bral, da francoski kmet strada. Meni, ki v francoski »provinciji« živim, ni o tem ničesar znanega, pač pa je moje prepričanje, da je francoski kmet najbogatejši izmed vseh kmetov Evrope. Naša sodba o Franciji je v toliko napačna, ker po oni številno neznatni klikki, ki je na veslu francoske vlade, kaj radi obsojamo vse Francoze kot take, jih smatramo kot narod bogatajcev in lahkoživcev. Temu nasproti bodi konstatirano, da na svojih potovanjih širom Evrope nisem našel nikjer

toliko starih očancev in babic 80 do 90 let, kakor v francoski provinci Burgundsko. Nadalje lahko omenim, da niso tudi cerkve tako prazne, kakor se piše. Francija je kljub svojji skrajno brezvestni vladi še danes raj Evrope in bi bila to še v veliko večji meri, ako bi ji načelovala vestna in poštena vlada. Za sedanjost in za dogledno bodočnost pa je in ostane Francija bankir celega sveta. Francija je rezervoar, kapitalist Evrope, ni nikjer dolžnik. Je edina država, koje dolg se je v poslednjih letih zmanjšal. Francosko bogastvo ima svoj temelj v francoskem poljedelcu in v francoski štedljivosti. Francoz ni zapravljivec, za kakoršnagla velja pri nas, temveč varčuje in nalaga svoj denar v hranilnicah. Produktivnost Francije sicer nadkriljujejo druge države, ki pa drugače daleko za njo zaostajajo. Po statistiki postane skoro vsak Francoz v poznejši moški dobi posestnik kake nepremičnine. Brez ozira na to nepremakljivo imetje ostane Francija vsled svojega neizmernega premičnega imetja na prvem mestu med kapitalističnimi državami. Poprejšnje shranjevanje v nogavice »bas de laine« je nadomeščeno v modernih dobah s hranilničnimi knjižicami in vrednostnimi papirji. V hranilnicah je vloženo šest milijard frankov (na posa-

meznika približno 400 frankov). V tukajšnjih vrednostnih papirjih, izmed kojih je na prvem mestu triodstotna renta, leži 26 milijard, od kojih pripada 22 milijard maloobčanom, imajočim 10 do 20 tisoč premoženja. Vrlo priljubljene so loterijske obligacije mesta Pariza in »Crédit foncier« (Zemljiški kredit), znašajoč 7 milijard. 18 milijard je v obligacijah in akcijah tukašnjih železnic. Tujina dolguje Franciji nad 50 milijard. To ogromno imetje, h kojemu se pridružuje inkaso francoske državne banke, ki znaša 5 1/2 milijard frankov (nasproti 1 1/2 milijarde pri avstro-ogrski banki!), ima seveda tudi velikansko politično vrednost in je močno mednarodno orožje.

Mahnimo z gospodarskega polja zopet drugam.

Postavimo nekako kritično paralelo med Nemci in Francozi, kulturno danes najjačjima narodoma na evropski celini. Že od začetka srednjega veka je vladal izrazit antagonizem med germanskim in romanskim plemenom. Romani so se čutili kulturno močnejše, Nemci so bili obsovaženi povsod in koncem 13. stoletja je nastala poslovice »Teutonici nullius amici«. Med Italijani in Nemci se je vsled bojev cesarske dobe vgnezdil srd in sovraštvo. »Und könnten deutsche Leute das heilige

Land gewinnen, die Welschen hassen sie so sehr, den Heiden gönnten sie's viel eh'r«, tako sem čital v knjigi Friedank-a. Trubadurji niso vedeli o Nemcih dosti dobrega povedati. »Narod Nemcev,« tako pravi Peir-de la Caravanne, »nočem ljubiti, niti se z njimi družiti, kajti srce me boli od njih cvilenja.« Izredni kulturni razvoj Italije v dobi renesance je šele prav utrdil dogmo o nemškem »barbarstvu«. Vendar pa tudi takrat ni manjkalo ljudi, ki so objektivno presojali stanje nemške kulture v srednjem veku. Tako je pisal Silvio Piccolomini leta 1458.: »Odkritosrčno rečeno, ni dežele v Evropi, ki bi imela boljša in prijaznejša mesta kakor Nemci.« V istem smislu piše tudi Francoz Pierre de Froissard in celo Macchiavelli hvali nemška mesta. Ali v celoti je veljala Nemčija kot domovina barbarov in italijanski humanisti so si ž njimi marsikako šalo dovolili. V 17. stoletju je prešlo kulturno vodstvo od Italijanov na Francoze, ali za presojanje Nemčije v inozemstvu ni bil to nikak obrat k boljsemu; o starih navadah nemških dvorov, o njih smešni etiketi, njih brezkončnih pojedinah so francoski pisatelji cela poglavja napisali.

Načeloma velja stavek, da noben narod ne ljubi drugega; to je nekaka posledica boja za obstanek. So pa oko-

težijo, popolnoma enake. Strokovne organizacije dajo ljudi in denar za politične stranke, ko bi teh ne bilo, bi tudi ne bilo socialnodemokratskih političnih strank. Ta ločitev je samo lim, na katerega naj bi se krščanske mase usedle. Strokovna socialistična organizacija je samo krinka, pod katero socialna demokracija v imenu objektivnosti in nepristranosti ljudi v svoj brezverski in breznarodni tabor lovi. Dobro je, da to približemo; da je temu res tako, kaže tisto sovražstvo, s katerim je začela socialna demokracija Čehe preganjati.

Za domače čipkarstvo.

(Iz včerajšnje seje dež. zbora.)

Prošnja katoliškega političnega društva za idrijski okraj radi prodaje čipk.
(Poročevalec Hladnik.)

Upravni odsek predlaga: Visoki deželni zbor skleni: prošnja katoliškega političnega društva za idrijski okraj se odstopi deželnemu odboru, da stori potrebne korake v smislu prošnje.

Prošnja idrijskega katoliškega političnega društva je bila dobesedno priobčena v »Slovenca« preteklo soboto.

Država je poskrbela za povzdigo domače čipkarske industrije. V Idriji pa je do 10 trgovcev, ki se čutijo prikrajšane vsled prodaje čipk, in so dosegli, da se je »Industrijska Zveza« izrekla proti temu, da bi c. kr. čipkarski zavod v Idriji se počal s kupčijo čipk. S tem pa bi bile delavke zelo oškodovane. Upravni odsek je sklenil v tej zadevi, da se prošnja odstopi deželnemu odboru, da stori potrebne korake v zmlusu prošnje.

Gangl.

Propali »demokratični« kandidat stoji na stališču, da se mora čuvati interes trgovcev. Sicer pa govori silno pobito in brez običajnih »idealističnih« govorniških cvetlic. Hoče, da se zaslišijo interesi.

Dr. Krek.

Vprašanje je tako jasno, da interesentov ni treba prav nič vprašati. Imamo že dolgo časa gonjo izvestnih prekupcev, ki se imenujejo trgovci, da bi država se ne zavzemala za povzdigo čipkarstva in se ne brigala za komercialno stran tega vprašanja. Ta gonja je perfidna, ker se je skušalo stopiti s trgovci v dotiko, da se reorganizira trgovanje s čipkami, toda trgovci o tem niso hoteli sploh nič slišati. Čudim se, da Gangl nastopa v prilog trgovcem! Čipkarica, preden se država ni za to zavzela, ni bila prodajalka čipk trgovcu, ampak delavka brez vsakega varstva in zavarovanja! (Tako je!) Čipkarica je bila od trgovca odvisna v tem, da je morala vse svoje potrebščine kupovati pri njem! Truckzistem je tu vladal, kakor drugod nikjer več ni! Trgovci niso hoteli o reorganizaciji tega prav nič slišati, ampak so hoteli delavke naprej dreti. Zato je bila velikanska zasluga vlade in parlamenta in posebič naučnega ministrstva, da je vzela država to reč v roke! Država je morala na komercialno plat misliti, ker bi tečaj za čipkarstvo sploh drugače nič ne bili pomenili. Dekle, ki se gre učiti čip-

karstva, mora dobiti nekaj za služko, če ne jo oče da rajše za pestunjo. Trgovci je zaničeval te šole, hotel je biti gospodar tudi glede vzorcev in pouka, on izdelkov šole ni maral, zato je morala država prodajo v roke vzeti. Sicer pa je čipkarstvo pri nas avtohtono. Zato se mora ohraniti. Imamo nad 40.000 čipkaric pri nas, 400.000 K zaslužijo, gre se torej za precej važno reč. Če se posreči »trgovcem«, ki pa tega imena v tem oziru ne zaslužijo, doseči svoje zahteve in iz čipkaric napraviti svoje sužnje, v tem slučaju je naša domača čipkarska industrija pokopana. Ne trdim, da je država najboljši trgovec. Najti se mora zadružna organizacija producentov samih. Ni pa mogoče državi odvzeti zdaj komercialnega delokroga, ker bi čipkarice zopet zaslužili takozvanim »trgovcem«, v tem slučaju odiravcem. Deset do petnajst odstotkov se je dohodek čipkaricam zvišal odkar je država to reč v roke vzela, kar se ne bi bilo zgodilo, če bi se država ne bila lotila tudi komercialne plati. Jaz bom glasoval za odsekove predlog brez Ganglovega pristavka, bom pa ob priliki proračunske razprave o domači industriji in kako jo povzdigniti, še govoril. (Ploskanje in odobravanje.)

Perharc

opisuje razmere čipkaric in priporoča predlog.

Gangl retirira; priznava, da se je čipkaricam slabo godilo; deželni odbor pa naj le tudi trgovce zasliši. Pravično je zaslišati tiste, ki so na tem interesirani. (Dr. Šusteršič: Ki delavke odirajo.)

Pri glasovanju se predlog upravnega odseka sprejme proti liberalnim glasovom.

Idrijske novice.

i Udarimo malo po nunah! Na Portugalskem jih izganjajo in more, v Idriji pa — čujte in strmite — jih vpeljujejo. Zadnji »Naprej« se togoti, da vlada za naše c. kr. rudniško ljudsko šolo nič ne stori, pač pa ustanavlja novo šolo, ki jo podpira zelo bogato z denarjem, ki je namenjen rudniški šoli. Zadnji čas je dal idrijskim nunam »auf Schulkosten c. kr. rudniške šole« kar 17.000 K, na rudniški šoli pa noče kupiti otrokom rudniških uslužbenec nit dovolj peres in zvezkov. Na šoli dobi učiteljstvo strog ukaz, da ne sme naročiti nobenih šolskih potrebščin, ker ni denarja, oziroma se je prekoračil proračun, ker se je nunam dalo toliko in toliko. — Tako toži dopisnik, ker meni, da bi bilo moderno malo vdariti po osehah, katere sedaj drugod preganjajo. Ker obljubuje se še oglašiti, naj za sedaj resnici na ljubo zadržujejo le kratke vrstice. — Kdor je čital pogojanja, ko se je ustanavljalo »ministrstvo za javna dela«, h kateremu pripada naš rudnik s šolo vred, se bode še spomnil, da se je za zboljšanje delavskih slojev po dolgem pogajanju določila vsota 50.000 K za ustanavljanje in vzdrževanje gospodinjstkih šol v delavskih okrajih. Svoječasno se je potrudilo, da bi Idrija bila kaj deležna te vsote. Razume se, da se v tem oziru ni storilo nič ne od naših demokratov, še manj od liberalcev, saj oboji čez na-

vadno zabavljanje čez klerikalce itak ne segajo, temveč le S. L. S. je porabila prvo priliko, da je tako šolo iz kredita 50.000 K za Idrijo pridobila. Zato je tudi naša gospodinjstka šola prva, katero je omislilo novo ministrstvo na podlagi za to dovoljenega kredita. Prvo leto je kupilo hiše za 30.000. Ker je pa moralo ostalih 20.000 K porabiti za druge kraje, ni ostalo iz te svote toliko, da bi bili hišo v ta novi namen pripravili, in da bi nunam letoletni pouk na otroškem vrtcu in gospodinjstki šoli plačali. Nune so morale same raznim rokodelcem plačati precejšnje svote za razna adaptiranja, pobotnice za te so poslale ministrstvu. Šele pretečeni mesec je zamoglo ministrstvo za javna dela vse rešiti, ter je povrnilo nunam stroške, katere so same prej poravnale s tem, da so se zadolžile, ker nekateri obrtniki so kar s tožbami grozili, in niso hoteli nič slišati, ali bo ministrstvo njih račune odobrilo ali ne. Drugič tudi ministrstvo ni delo za pouk na gospodinjstki šoli in otroškem vrtcu in za učne naprave še nobenega vinarja. Kredit je le mali za celo Avstrijo, zato treba čakati, kedaj posamezni kraj pride na vrsto. Tako se je zgodilo, da je dobil tukajšnji uršulinski zavod šole sedaj povrnene izdatke in nagrado za pouk v znesku 17.000 K. Razume se, da so morale nune še več stvari omisliti, katere pa ministrstvo ni za neobhodno spoznalo in tudi ne povrnilo. Sedaj je pa ogenj v stehi! Poglejte, nunam dajo, rudarski ljudski šoli pa ne! One se podpira na škodo šole, šolskim potrebščinam in učiteljskim plačam na starf šoli! — Bodi torej naravnost še enkrat povedano, da gospodinjstka šola in rudniška ljudska šola nista v nobeni zvezi. Stroški za prvo se pokrijejo iz vsakoletnega kredita 50.000 K, katere lahko porabi minister za javna dela, da v praktičnem oziru skrbi pri svojih delavcih, da ima gospodinja toliko izvežbane, da znajo teoretično in praktično voditi gospodinjstvo svojim uslužbencem. Rudarska ljudska šola pa ima svoj poseben oddelek že nekaj desetletij, ima svoj preliminar, kateri se lahko zviša ali zniža, in iz tega preliminarja se pokriva vsi stroški za stavbo, kurjavo, učne pripomočke in učiteljstvo. Ako bi minister ne porabil kredita 50.000 K za gospodinjstke šole, bi koncem leta finančni minister sebi prihranil preostalo. In ako se za Idrijo ne pobrigamo, bode šlo pa na Češko, Tirolsko ali v Galicijo. Ker je pa v Idriji čipkarstvo še nekaj let vpeljano in je bila naša čipkarska šola kot prva v Avstriji priznana, se pač spodobi, da se za Idrijo tudi kaj stori. Razume se, ako bi molčali, bi nam ne usiljevali, treba se potruditi, da se kaj doseže, in sicer truditi v šoli in drugod, ako pa naprednjaki in socialni demokrati samo zabavljajo po svojih listih in shodih, a drugega nič ne store, se ni čuditi, da jim gre na slabo. Sad tega njihovega hujskanja vživajo nekateri in ta sad je res britek. Ko bi bili vzajemno delali, bi bilo marsikaj drugače. A če se je od naše strani kaj začelo, so hitro glave stikali, češ, klerikalci nekaj nameravajo, podrimo jim, preden še kaj dosežejo. A o tem lahko drugi pot, saj objubujejo, da bode širša javnost še več zvedela. S stvarnimi

podatki bi morda kaj dosegli, a z zabavljanjem težko kaj. Do sedaj tega nismo še opazili pri naprednjakih, da bi se sedaj poboljšali, skoraj ne pričakujemo.

i Trpini naših dni. Liberalci so taki reveži in trpini, da se sami sebi smilijo. Posebno vihti »koruptna klerikalna strahovlada« v deželnem odboru svoj bič nad našimi naprednjaki, tako da vzklika idrijski dopisnik »Slov. Naroda« dne 14. oktobra iz dna užaljenega in ogorčenega srca: »Kaj danes počenja deželni odbor, presega pač vse meje!« I, kaj se je neki zgodilo tako strašnega?

i Liberalcem gre drugačna pravica nego klerikalcem! Kdor bi poslednji meril z isto mero kakor prvim, ali narobe, je krivičen in nasilen; ta greh ima na vesti tudi deželni odbor. »Da se spozna vso korupcijo, ki se je danes naselila v deželni hiši,« kakor pravi »Naroda«, opišemo navedeni slučaj. L. 1894, je žvela še v Idriji na »Brusovšču« posestnica in gostilničarka Terezija Logar, ki je večkrat oddala ob volitvah svoj glas »klerikalcem«. Imenovanega leta je želela hiši prizidati drvarnico z verandi podobnim prizidkom. Sosedje so bili proti temu, zato je tedanji »klerikalni« župan Didič odredil večjo komisijo, ki se je udeležil celo nadsvetnik sam. Komisija se je izrekla proti nameravani stavbi. Po ogledu je mestno županstvo zato dne 11. avgusta 1894, št. 1678, prepovedalo Tereziji Logar prizidavati ter prepoved utemeljilo. Stvar je bila tedaj opravljena. Danes je posestnik iste hiše iz Vipavskega došli gostilničar Alojzij Kobal. Ker se je pridružil liberalcem, je sedaj že občinski odbornik. Pomladi je zaželel na istem mestu, kakor pred šestnajstimi leti Logarica, postaviti prizidek, v katerem bi bila spodaj klet, zgoraj veranda. Posestniki sosedi sta upravičeno ugovarjali. Med Kobalovo hišo in hišama sosed je namreč tesen prostor, jarek, po katerem pridere, če količkaj bolj dežuje, močan hudournik. Če se prostor zazida, kakor je želel Kobal, bi bila pot hudourniku zaprta, voda bi se zavezila in imeli bi jo sosedi v hiši. Tudi ni na mestu prav tik lesenih hiš postavljati gostilniške verande, pa še na tako stisnjemem prostoru. Mestno županstvo je dalo kljub temu stavbeno dovoljenje. Sosedji sta se pritožili. Občinski odbor, v katerem so razun par virilistov, sami politički bratje Kobalovi, vrhu tega med njimi še krvni brat, je proti glasu Kavčiča odbil pritožbo in seveda potrdil stavbeno dovoljenje. Zakon dovoljuje nadaljno pritožbo na deželni odbor, kamor sta se res do sledno Kobalovi sosedi tudi pritožili. Dne 3. oktobra je deželni odbor razsodil, da je zgradba terase nedopustna. Stori je torej isto Al. Kobalu, kar mestno županstvo Tereziji Logar. Sedaj pa tak krik o preganjanju naprednjakov! Ta slučaj nam zopet potrjuje, da je res, kar smo že večkrat poudarjali: Liberalci se boje, da poseže tudi po Idriji Slovenska Ljudska Stranka. Zato od časa do časa nalašč aranžirajo kako podjetje, o katerem so prepričani naprej, da ga ne bodo izvedli, če se kdo pritoži, in teh pritožb žele, da morejo potem zabavljati nad deželnim odborom, klerikalci in S. L. S. Voditelji so-

liščine, ki ublažujejo to naravno konkurenčno zavist narodov. Prvo okoliščino nahajamo v pomanjkanju tekmovanja: narodi, ki so si oddaljeni, ki nimajo spornih točk, ki si nikdar niso bili mejaši, narodi, ki imajo skupne interese ter enake prijatelje in sovražnike, navadno medseboj simpatizujejo.

Nemčija od leta 1870. ni nikjer posebno priljubljena. V Evropi ima največ protivnikov; toda Nemčija je močna, velika in vsled tega grozeča. To se mi dozdeva kot glavni vzrok nje obsodbe. Konkurenca življenjskih interesov med Nemčijo in Anglijo je neutajljiva. Angleži smatrajo Nemce kot tekmovalce in tako nastane na obeh straneh neka ljubosumnost. — Kakor pa mogoče drevo na daleč zasenčuje okolico, tako vzbujajo Nemci, edino po svoji velikosti in moči, strah slabšev.

Ker pa je Nemčija domovina izrazite avtoritete, dežela mogočne organizacije, torišče neprekosljive vojaške sile, stoji Nemci v nasprotju k frazam, ki gibljejo politični svet izza časa francoske revolucije. — Južni in zapadni Nemci veljajo kot »simpatični« — kot okretnejši, veselejši in uljudnejši. Sever in vzhod Nemčije pa sta okorna, vladovljiva, brezokusna, samozavestna, to je karakteristika Prusa. Samo eden velik narod je skoro povsod priljubljen, in to so Francozi; oni pa so Romani in mojstri oblike in občevanja. Noben germanski narod ni v lasti podobnih darov, celo noben germanski narod ne ljubi druge-

ga. V nasprotju z Nemci je Francoz bolj priljubljen; mojster v obliki in v občevanju; bolj sprejemljiv za novotarije.

II.

V carstvu vzduha: Francija prednjači na polju aeronavtičarstva. — Pariški nadškof blagoslovilja aeroplan v Juvissy. — Sveti Elija, patron zrakoplovcov. — Četrtmilijonska nagrada aviatikom od mesta Pariza! — Varnostne naprave aviatikov za slučaj padca. — Francoska vlada uporabi aeroplane za poštni promet v afriških kolonijah.

Gotovo je, da je že od najstarejših časov razvoj narodov odvisen od razvoja prometnih sredstev, posebno plovbe. Najnovejšo prometno sredstvo je pa aeroplan. Aeroplan zamore danes zadovoljiti največje moderniste, kakor tudi najsentimentalnejše poetične duše. Poleteti v višave, in mirno plavati v carstvu vzduha v tišini, ki jo prekinja samo ropot motorja, je veliko bolj poetično kot potovanje po suhem in po morju.

Bil sem dne 1. septembra t. l. v Parizu, kar zagledam v večernih izdajah pariških dnevnikov novico, da se ima drugi dan slovesno blagosloviti aerodrom v Juvissy v pariški okolici. Poletel sem drugi dan s prvim jutranjim vlakom v Juvissy ter se čudom čudil, videč, kako je pariški nadškof Amette vdolgih obredih blagoslovil aerodrom. Zrakoplovec imajo tudi že svojega »patrona« in ta je sveti Elija.

Šetal sem solnčnega septemberskega dne po sijajnih pariških boulevardih in prišel na prostran trg Saint-Sulpice. Tu sem zagledal v knjigarnah knjižico z naslovom: Saint-Elie, patron des aviateurs (Sveti Elija, patron aviatikov). Torej so zrakoplovec srečno dobili svojega zaščitnika.

Na patronat aviatikov bi pravzaprav imel večje pravice Daidalos, ki je po izpričanju grške mitologije letal na krilih, ki si jih je sam izgotovil ter bil torej resničen aviatik. Bil je potomec kraljevega rodu Erehtejevcev in tak umetnik v obdelavanju lesa, da so njegove sohe bile kakor žive. Svojega nečaka Taloa je vzgojil v velikega umetnika, nakar pa je postal ljubosumen na svojo učenca in ga vrgel z Akropole. Obsojen od aeropaga je pobegnil iz Aten na Kreto h kralju Minonu, kjer je postavil labirint za Minotaura in plesišče za Ariadno. Daidal bi bil mogel ostati na Kreti do svoje smrti, ali glej — cherchez la femme — Daidala je privedla k aviatiki ženska. Pasifaa, žena kralja Minoa, je bila ekscentrična dama, hotela se je poigravati z bikom, ali četveronožec ni imel razumevanja za kaprice kraljice. Tu se je kraljica zapuno obrnila na Daidala za svet. Genijalni Daidal ji je res ustregel, izgotovil je iz lesa votlo kravo, ki se je premikala in izgledala kakor živa; kraljica se je v njo skrila. Kralj Minoos pa se je vsled tega razsrdil na Daidala ter ga dal vreči v ječo. Tu je Daidal s svojim sinom Ikarom izgotovil umetna krila ter

ubežal s svojim sinom s Krete. Letela sta k Italiji. Ikaros je pri tem padel v morje, ker se je preveč približal solncu. Daidalos pa je srečno prispel v Italijo, kjer je daroval krila v božjem hramu na čast Apolonu. —

Bil sem avgusta meseca navzoč pri velikih letalnih tekmah pri Nancy-ju ter koncem septembra pri Dijon-u. Bilo je vrlo zanimivo zasledovati vtise, ki jih je vzbudil ta Circuit de l'Est, ki se vseobče smatra za novo etapo v razvoju mehničnega letanja. Poleg največjega optimizma odmevali so tudi več ali manj pesimistični glasovi in trezni razsodki. Izraženo je bilo celo mnenje, da postane aeroplan vir svetovnega miru, odstrani granice med deželami in narodi ter jih še bolj zbližja kakor železnice in parobrodi ter prežene svetovne vojne. Ali povzroči aeroplan res tak čudež? Kdo zna? Doslej vidimo ravno nasprotno. V Franciji je dokazal Circuit premoč v carstvu vzduha nad nemškimi sosedi, zvišala se je francoska samozavest, izbruhnili so navdušenje in glasno se je izražala misel o plačilu za leto 1870., ki se probuja pri vsaki priložnosti in pri vsakem krikku iz iztrganih dveh provincij. Ker se je izkazalo, da je aeroplan vrlo sposoben za vojne svrhe, gradi franc. vojno ministrstvo silen aviatički zbor — 80 aeroplanov — torej cela vojna v zraku! Nemčija je bila seveda silno razburjena, nemški tisk, ki se je prej norčeval iz »ikarske vročice« Francozov, je enoglasno pozival vlado, da izkuša dose-

cialnih demokratov pri tem pridno sekundirajo, saj v resnici med današnjimi socialnodemokratskimi voditelji in voditelji naprednjakov sploh ni nobene razlike. Precej predrznosti je treba, da morejo ti ljudje še govoriti ali celo pisati o korupciji v njim nasprotni stranki. Naj le sebe primejo za nos!

i Liberalno delo. Naprednjaki in socialni demokrati so vedeli prav dobro naprej, kako bo govoril deželni odbor, če bo kaka pritožba proti Kobalovi stavbi. Vedeli so tudi, da bosta proti stavbi ugovarjali obe sosedji. Zato so jo hoteli tako zaviti, da da bi bila pritožba nemogoča. Županstvo je napovedalo za dan 22. marca t. l. lokalni ogled, pismeno povabilo k ogledu ob 3. uri popoldne sosedji V. in P. ter jima v razpisu naznanilo, da prideta k ogledu občinska odbornika Dragotin Lapajne in Iv. Tukač. V tem pa je bila zvijača. Posestniki sta prišli še pred 3. uro, nikogar še ni bilo; odbije 3. ura, nihče ne prihaja. Gresta torej v hišo, a pri oknu vedno pazita, kdaj pride napovedana komisija, da ne zamudita ogleda in dasta na zapisnik svoj opravičeni ugovor proti nameravani stavbi. A ni bilo ne Dragotina Lapajne, ne Tukača blizu. Ob četrti na 4. uro je prišel pač tajnik Julij Novak in socialno-demokratski voditelj in občinski odbornik Ivan Štravs. A ta dva nista bila napovedana na razpisu, torej nista prišla za lokalni ogled, mislita si posestniki, počakajva, da prideta Lapajne in Tukač. A ju seveda nista pričakali, ker ju sploh ni bilo blizu. Drugi dan gresta v občinsko pisarno poizvedovat, zakaj ni bilo napovedanega ogleda; a v svoje začudenje zvesta, da je bil reden ogled in da dobi Kobal stavbeno dovoljenje od županstva, ker ni pri lokalnem ogledu nihče ugovarjal, sedaj pa je po postavi že prepozno protestirati. Saj ni bilo napovedanih odbornikov, kdaj je bila komisija, vprašujeta. Župana je nadomestoval Štravs, nikjer ni predpisano, kdo mora biti, da je le županstvo zastopano. Komisija je bila pravilna. Tak odgovor dobita. Ujeli so ju pošteno. Naprednjaki so se že posmehovali, češ, ali smo ju dali! Kobal je dobil od županstva stavbeno dovoljenje, a ne bi bil smel priti z delom, ker postane dovoljenje šele pravomočno, če nihče pravočasno ne ugovarja. Za naprednjake pa tako ne veljajo postave, te so le za klerikalce, da se jih lahko pritiska, mislijo naši idrijski naprednjaki. Tudi Kobal je pričel naglo delati, tem hitreje, ker je vedel, da se bodeta sosedji pritožili. Delal je še nadalje, ko sta vložili pritožbo na občinski odbor, ki je kajpada odbil ugovor, ustavil dela tudi tedaj ni, ko je bila vložena pritožba na deželni odbor. Še bolj so hiteli z delom, uverjeni, da se liberalcu ne sme ukazati, naj poruši, če je kaj sezidal, čeprav protizakonito ali sosedu neprilичno. Pri deželnem odboru se je stvar zasuknila, a ne iz kakega političnega vzroka, ker nihče ni vprašal, kakšne politične barve sta posestniki P. in V. ali pa gostilničar Kobal. Deželni odbor je razveljavil dne 25. maja t. l. dano stavbeno dovoljenje radi pomanjkljivega postopanja, ker ni bil privzet k stavbi komisiji nepristranski izvedenec, kakor zahteva § 9., odstavek 2. stavb. reda. Urezalo se je torej županstvo, »direktor« Štravs in

učeni tajnik Novak naj bi bila zakon pogledala. Deželni odbor je naročil, naj se vrši nov lokalni ogled in obenem, da mora poizkušati komisija ugovore proti stavbi z lepa poravnati. Pripomnil je tudi: »V prihodnje se ima županstvo strogo držati predpisa § 11., odst. 1. stavb. reda in ne sme nikomur brez izjeme dovoliti, da prične s stavbo, predno postane stavbeno dovoljenje pravomočno«. Ali je to kako strankarsko povelje ali šikaniranje? Seveda, naprednjak ni vezan na zakon, in Kobal je tudi kljub temu opominu pridno naprej delal z vednostjo županstva in njegovih organov. Zopet so hiteli, kar se je dalo, ker jim je bilo jasno kot beli dan, da nikdar ne dobe dovoljenja, sicer bi bili že počakali in smejali se ugovarjalkama, češ, le potrpijo. Računali so že naprej, da bo končno imelo zabavljanje čez deželni odbor uspeh. Mi lepo vse naredimo, sosedu naj pogine krava za kravo radi povodnji, če hoče še rabiti svoj hlev. Ko bo deželni odbor, v katerem danes slučajno še ni Julčeta ne »direktorja« Štravs, ugodil pritožbi, bomo zajamrali nad preganjanjem naprednjakov v Idriji, zapretili s pritožbo na upravno sodišče in povedali svetu, da »radovedni smo, bo li deželni odbor v svoji nudobnosti in pristranosti izsilil podretje kleti s teraso«. Deželni odbor je 3. oktobra 1910 prepovedal stavbo in ukazal v štirinajstih dneh odstraniti že postavljeno teraso. Težko je sedaj tistim, ki so rekli preje prijatelju: Le delaj! Zato pa po deželnem odboru! Umazanci! O tem še o priliki.

i Abstinencijsko gibanje med tukajšnje ljudskošolsko mladino prav lepo napreduje. Otroci se prav pridno zglasajo in so ponosni na svoje novo ime: abstinent. Dasi vsi ti, kar se jih je doslej zglasilo, ne bodo vztrajali vedno pri svojem sklepu, vendar jih bo mnogo ostalo zvestih svoji besedi in lepi uspehi ne morejo izostati. Z veseljem pa moramo tudi poročati, da je tudi »Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb« protialkoholnemu gibanju med šolsko mladino zelo naklonjeno in je v zadnji seji dovolilo 30 K za nakup slik, ki kažejo vsestransko zlo, ki ga povzroča alkoholizem. Le pogumno in vztrajno naprej, naši potomci nam bodo hvaležni!

Tržiške novice.

t Samoumor mladega dekleta. Iz Tržiča se nam piše: Dne 17. oktobra ob pol enajstih dopoldne se je ustrelila v glavo z revolverjem 19letna Ivana Cenčič, doma iz Selc nad Škofjo Loko, na vrtu gostilne pri »Bučarju«. Služila je v tej gostilni kot natakarica zadnje tri mesece. Kroglja ji je predrta črepinjo in jo strašno razmesarila. Padla je takoj v nezavest in ostala še pri življenju do drugega dne; umrla je ob dveh ponoči, ne da bi se ves čas kaj zavedla. Rešitev je bila nemogoča, dasi je prišla takoj zdravniška pomoč. Ljubzen je gnala nesrečnico v smrt. Že kakih 14 dni so opažali na njej izredno duševno potrtost, nazadnje je skoro venomer jokala; v obupu si je z revolverjem poiskala rešitve. Dogodek je pretresel ves Tržič, saj žalostnejšega

samoumora najbrže ne beleži tržiška zgodovina. Našli pa so se tudi ljudje, ki so občudovali mlado samomorilko kot srčno. Čudna srčnost! Precej podobna tisti, ko vojak zbeži iz vojske, da je rešen nevarnosti.

t Predstava Marijine družbe. Tržiška Marijina družba priredi v nedeljo dne 23. t. m. predstavo pri Bastelju ob 5. uri popoldne. Spored: petje, deklamacije, veseloigra »Učiteljica hoče biti« in dramatična legenda »Nebeška vratarica«. Sedeži I. vrste 1 K 20 vin., II. vrste 1 K, ostali sedeži 80 vin. Stojišča 40 vin., za otroke 20 vin. Prirediteljev obeta biti jako zanimiva.

t Cesta od Tržiča do Ljubela bo dobila kmalu nove betonske mostove, mesto starih, večinoma lesenih. Večina jih je že dodelanih. Sedaj delajo enega pri Hofbauerjevi žagi. Pred kratkim je nekdo razbil svetilke, ki ponoči tam svetijo, da se ne zgodi kaka nesreča. K sreči je ondi malo prometa, sicer bi se bilo kdove kaj zgodilo. Sumijo nekega delavca, da je to storil iz maščevanja.

t Sokolsko izobrazbo so pokazali nekateri sokoliči, ki so zadnji terek napadli Orle, prihajajoče od telovadbe mimo gostilne pri »Jožku«. Hladnokrvnosti Orlov se imamo zahvaliti, da ni prišlo do hujšega. Sokoličem in drugim zabavljajem pa priporočamo: več manire in manj alkohola!

t V šenturski dolini se je zopet pojavila na nekaterih otrocih bolezen škrlatica. Zadnji čas jih je par umrlo.

t Meso se je tudi pri nas zadnji teden podražilo. 1 kg stane sedaj 1 K 60 vinarjev, pred tednom le 1 K 52 vinarjev.

Deželni zbor kranjski.

XXIX. seja dne 21. oktobra.
(Popoldansko nadaljevanje.)

Imunitetni odsek.

(Poročevalec baron Born)

predlaga v imenu imunitetnega odseka, da se poslanca Lenarčiča ne izroči Poročevalec pravi, da je bil osebno za izročitev, odsek pa je sklenil narobe. Zagovarjati mora seveda neizročitev. Dr. Šusteršič se ne strinja z odsekovim predlogom. Zadeva, zaradi katere sodišče na Vrhniki zahteva izročitev Lenarčiča, ni politična. Imuniteta ni za to. Imuniteta ima kriti poslančev politično delovanje, Lenarčičeva zadeva je pa popolnoma osebna. Ni razloga, da bi se izročitev odklonila. Stavljaja nasproten predlog, da se zahtevi sodišča ugoditi.

Dr. Tavčar izjavlja v imenu stranke, da se strinja z izvajanji dr. Šusteršiča.

Predlog dr. Šusteršiča, da se poslanca Lenarčiča izroči, se sprejme z vsemi glasovi zbornice.

CESTNI ZAKON.

(Poročevalec Jaklič.)

Upravni odsek predloži deželnemu zboru načrt novega cestnega zakona in predlaga:

1. Priloženemu načrtu zakona se pritrudi. 2. Deželni odbor se pooblašča, da sme v smislu sklepa deželnega zbora z dne 28. decembra 1909 pred izpo-

slovanjem Najvišje sankcije tega zakonskega načrta izvršiti potrebne izpremembe besedila, oziroma dopolnila, v kolikor odgovarja to smislu zakonskega načrta in ne zadeva bistvenih določil, če bi se za to pokazala potreba. 3. Deželnemu odboru se naroča, da sprejetemu načrtu zakona izposluje Najvišje odobrenje.

Poročevalec povdarja, kako je bil nov cestni zakon potreben.

Debata.

Velepolestvo zapusti dvorano.

Schollmayer se vzdigne in pravi, da je novi zakon **preveč demokratičen**. V imenu veleposestva pravi, da **velepolestvo ne bo pustilo nobenega sredstva nepoizkušenega, da ta načrt ne postane zakon**. Prebere jako ostro izjavo, v kateri veleposestvo **protestira proti vladi**, ki je sankcionirala občinski volivni red, in dolži vlado, da je kljub protestu veleposestva in narodnonapredne stranke predložila občinski volivni red v cesarjevo potrjenje. V znak tega protesta bo zapustilo veleposestvo za ves čas, ko se bo razpravljalo o novem cestnem zakonu, dvorano.

Dr. Tavčar

se obrača ostro proti veleposestvu, ki je s tem, da je šlo iz dvorane in protestiralo proti sankcioniranemu zakonu, **demonstriralo proti sankciji** (Dobrokljici.) Velepolestvo bi moralo protestirati tudi proti temu, da se je sankcioniral volivni red za Ljubljano, ker oba sta po mnenju dr. Tavčarjevem krivična. Velepolestvo je jako nedosledno.

Potem pa govori dr. Tavčar, in sicer jako mirno ter skuša biti zelo stvaren. Zdi se mu, da bo novi zakon zelo obremenil deželni budget. Potem kritikuje načela novega zakona. Prvič se mu zdi, da bo po novem zakonu vsaka občina vsled svojih potov zašla v velike proračunske težave. Jako nevarno je, da novi zakon pomnožuje takozvana javna pota, kar bo po njegovem mnenju zvišalo občinski proračun. — Druga nevarnost, se mu zdi, je, da so se takozvana gospodarska pota za javna naredila. Dr. Šusteršič je sicer mnenja, da bo o tem občina ukrenila po svoji volji. On pa meni, da se bodo morala, zlasti gozdna pota. Nevaren se mu pa zdi zakon tudi za deželo, ki bo po novem zakonu imela veliko večji delokrog, kakor preje in zato veliko več stroškov. Ne zdi se mu tudi prav, da bodo imeli cestni odbori preveč govoriti, plačevati bo pa morala dežela.

Najbolj pa mu leži na srcu Ljubljana. Pravi, da je dr. Šusteršič z enim, ki se je zaročil z baronom Schwarzom (Velik smeh), doto pa bo morala plačati Ljubljana, ki bo morala plačati ceste po celi deželi. (Demšar: To je poštvovalnost.) Prijatelj Demšar, Ljubljana ni bogata, **postala je prehitro moderna in se v velike dolge zakopala!** (Kaj bo rekel Hribar?) Nikar iz Ljubljane vsega ne izprešajte! Tisto sicer ni res, da Ljubljana plačuje polovico vseh deželnih davkov, plačuje pa eno tretjino vseh deželnih naklad na direktne davke. Po novem zakonu bo pa še bolj obremenjena, za 400 do 500 tisoč kron na leto s časom. **Obžalujem, da smo pustili stvari priti tako**

to, kar je Nemčija zamudila v aviatiki, polagajoč velike upe v Zeppelinove značne ladje, ki so že toliko katastrof doživele. Nemška vlada se ne dá dolgo drezati; poleg tega tudi druge države mrzlično kupujejo aeroplane in puste svoje častnike vežbati v aviatiki, tako da v najkrajšem času nastane vseobče oboroževanje v zraku! Nemška slava Zeppelinovih zrakoplovov pa je s francoskimi aeroplani pokopana najbrže za vedno. Pomisliti moramo, da je doslej še vsaka Zeppelinova ladja žalostno končala! En sam tak Zeppelinov kolos pa stane pol milijona mark! Vzemimo nasproti temu lahak, gibčen aeroplan, ki v pariški tovarni aeroplanov ne stane več kakor 6000—8000 frankov! Torej cenejši kakor kak luksurni avtomobil!

Spopad dveh neprijateljskih armad v zraku bo še menda za dalje časa prepuščen bujni fantaziji, ali v poizvedovalni službi morejo aeroplani doseči lepe uspehe, morejo se izkazati tudi kot napadalno sredstvo proti pehoti, utrdbam in ladjevju. Vrše se v tej smeri že zanimivi poizkusi z metanjem treskavin iz višave na gotove predmete. Svoje »kulturno« poslanstvo pa začne aeroplan izvrševati, ko postane vseobče prometno sredstvo, ali o tej možnosti baš pesimisti dvomijo, ki imajo pri tem to prednost, da jim za sedaj nihče ne more dokazati nasprotno. Pesimistom se more samo dokazati kako ogromen napredek je učinila aviatika v tako kratki dobi. Stari ljudje so se krohotali navdušenju mlajših, ko je Santos Du-

mont leta 1906. napravil prvi polet na evropski celinii. Bil je to seveda mačji skok v zrak, trajajoč komaj par minut, na oddaljenost med 50—100 metrov in komaj 2 metra nad zemljo. Ali glej čudo! par let pozneje, ko se je število aeroplanov v Franciji postotterilo, so se jeli vršiti poleti na nekoliko sto metrov visokosti ter je bil dosežen prvi kilometer v zraku! Častno darilo 50.000 frankov, koje je razpisal francoski mecen Archdeacon na kilometer polet v zraku, je bila mogočna vzpodbuda za aviatike in prvi je izvel ta polet Farman početkom leta 1908. Nato je prispejal na Francosko Amerikanec Wilbur Wright, ki je presenetil francoske aviatike s svojimi uprav čudeznimi poleti nad avourskim poljem, kjer je naposled premeril 120 kilometrov, prebivši v zraku nad dve uri. Ti uspehi so jeli zanimati tudi pesimiste, ki so jih pa vedno le proglaševali za gole eksperimente. Vzlic temu, da so aeroplani takoj spetčkoma dosegli 60 km na uro, se niso znali aviatiki v bran postaviti tudi najslabšim vetrom; razun nekoliko večjih poletov Farmanovih in Blériotovih so letali samo v aerodromih, da bi mogli poleteti in pristati na ugodnem teritoriju, in visokost 15 metrov nad zemljo je bila že nekaj neobičajnega. Pri tem so nosili aeroplani samo plovca, razun redkih poizkusov z enim sopotnikom. Ali že leta 1909. je pokazalo veliko mednarodno tekmovanje »Grand semaine de Champagne«, da se morejo aviatiki boriti tudi z dosti silnim vetrom: v ju-

liju je preletel Blériot prvi kanal La Manche, Paulhan je letel iz Douai v Arras, grof Lambert se je drznil leteti nad Parizom ter obkrožil Eifflov stolp in koncem minulega leta sta Latham v Evropi in Paulhan v Kaliforniji dosegla prvi kilometer visokosti. Danes pa ima Blériot že nekoliko naslednikov, proizvajal se je polet nepretrgoma pet ur, možno je celo trdit, da ob normalnih razmerah zamore aviatik tako dolgo letati, dokler mu zadošča zaloga bencina; rekord visokosti čez Simplon čini 2780 metrov, bliža se torej že tretjemu kilometru nad zemljo! in končno se je proizvajal tudi že polet s petimi potniki, torej skupno s šestimi osebami! Ta presenetljivo nagli razvoj se gotovo mahoma ne ustavi; razun da se morda ublaži njegov tempo. Letošnji »Circuit de l'Est«, v kojem se je preletelo 800 km v šestere etapah, se smatra vseobče za novo ero v razvoju aviatike. Kaj prinese prihodnje leto? Circuit je bila prireditelj pariskega lista »Matin«, ki je za to tekmo razpisal nagrado sto tisoč frankov, a konkurenčni list »Journal« pa je takoj po njegovem uspehu razpisal dvakrat toliko: dvesto tisoč frankov za mednarodni okrožni polet z etapami Pariz—Berlin—Bruselj—London—Pariz; mesto Pariz pa je koncem septembra tek. l. razpisalo nagrado četrt milijona frankov za okrožni polet po celi Franciji z etapami: Pariz—Bordeaux—Toulouse—Marseille—Lyon—Dijon—Pariz. »Nervus rerum« je torej v izohilju in do tako ve-

likih poletov že opravičuje današnje stanje aviatike. Kaj bi bili rekli skeptiki, ako bi se bil n. pr. leta 1908. kdo drznil izraziti podobne načrte za bližnjo bodočnost? Morda je malokdo verjel v tako nagel napredek! Pesimistom so danes protiargumenti že iztrgani iz rok, pridržali so si še samo enega: nesreče, koje se dogajajo v aeronavtiki. V resnici, aviatika je zahtevala že mnogo človeških žrtve in bil bi čudež, ako bi iznajdba, ki je bila tisočletja neizpolnjiv sen človeštva, že v svojih povojih se izkazala brez žrtve, kojih v ostalem mnogo več zahteva alpska turistika. S človeško krvjo se odkupujejo mnogo neznatnejše stvari kot je obvladanje carstva vzduha! Ampak tudi na varnost aviatika se misli v zadnjem času. Pariška »Ligue Nationale Aérienne« je razpisala nagrade za najboljšo napravo, ki bi varovala aviatika pri naglem padcu, in tu predlaga n. pr. angleški pisatelj Kipling pnevmatično obleko, predsednik L. A. N. pa proučuje nekakšno elastično zibelj. Imponuje pa vsekakor, da so najprvo bili proizvedeni drzni poizkusi, predno se je pomislilo na varstvene naprave!

Skeptiki se seveda še ne dajo popolnoma razorožiti, dokler se aeroplanov v resnici ne bomo posluževali v javnem prometu. Ampak presenečenja so dan za dnevom večja: francoska vlada je že naročila aeroplane, s kojih pomočjo misli na Alžirskem uvesti poštno zvezo preko daljnih puščav, kar bo za francoske kolonije v Afriki

daleč, da je prišlo v Ljubljani do razpusta občinskega sveta, ko čakajo Ljubljane take velikanske naloge — pa kaj hočemo? Treba bo napraviti vsled osuševanja Barja velike nabiralnice, ki bodo stali milijone. Obžalujem, da Ljubljana nima zastopa, ki bi jo zdaj branil. Zato pa on najslovesnejše protestira, da se hoče Ljubljano zavdati.

Dr. Lampe.

Na eni strani smo čuli z ostrim očitanjem izjavo veleposestva, ki vse odklanja, na drugi strani pa je zastopnik ljubljanskega mesta jako stvarno govoril, in zasluži, da se o tem stvarno debatira.

Zastopnik veleposestva je dolžil vlado pristranosti. Tu je puhnila na dan **skrita jeza**, ki jo imajo gospodje veleposestva, ker vlada enkrat ni naredila tako, kakor so oni hoteli, ker enkrat ni tako zapiskala, kakor so ti gospodje želeli. (Turk: Sami so padli v jamo, ki so jo drugim kopali.) Ta stranka je dozdej zatrdjevala, da je »staatserhaltend«, a njen današnji nastop ni bogve kaj »staatserhaltend«. Po današnjem nastopu se veleposestvo ne bo moglo več sklicevati na to, da je steber državi! (Tako je!) Sicer pa zastopniki veleposestva ne morejo tu govoriti o kuriji veleposestva, ampak le o nekem delu, kakor dokazuje to deželna deska, koder imajo ti gospodje menda le dva glasova večine. Nastop veleposestva je zelo nemoder. Zastopnik veleposestva se je izrekel zoper načelo večine. Nemški liberalizem pa se je vedno skliceval na načelo večine, ko je on bil na vrhu, danes pa, ko je ljudstvo po večini zastopano v deželnem zastopu, so zoper načelo večine in od vlade zahteva, da se ravnaj ne po sklepih večine, da ne sankcionira sklepov ljudskih zastopnikov, ampak da se ravna po volji veleposestniške manjšine! (Tako je!)

Dr. Tavčar pa je svoje dokaze logično razvil, izšel pa je iz nedokazane domneve: da je novi zakon poguben v finančnem oziru. Jaz pa ne vidim nikjer fin. pogubonosti tega zakona. Le pri slabi upravi bi bil lahko finančno poguben. To je pa stari zakon tudi bil! Mi smo imeli dozdej slučaje, ki so spadali v kriminalni! Novi zakon hoče le bremena pravično razdeliti. Občila niso last posameznih krajev, občila so prometne sile vse deželne celote. Poglejte razmere v Belokranjski. Belokranjska je bila ločena od dežele, zato je zaostala, to pa se je poznalo tudi celi deželi! Ceste so skupna deželna zadeva.

Spodtikal se je dr. Tavčar nad ingerenco politične oblasti nad ceste. To pa je tudi dozdej bilo, tega odpraviti nikakor ne moremo.

V razdelitvi cest in potov ni nobene nevarnosti: nasprotno, to je najboljša stran novega zakona. Ljudstvo je imelo dozdej največ težav ravno od tega, ker ceste in pota niso bila urejena. To je povzročalo neštevilne pravde. Nova razdelitev odpravi neskončne zmešnjave.

Kategorizacijo bo morala določiti občina sama. Občinski zastop bo to določal. On bo ja sam zase najboljše varuh svojih koristi. Zato občine ne bodo imele neupravičenih stroškov, ampak bo to sklenil, kar se mu bo zdelo prav

in za kar bo imel sredstva. Opozarjam v tem oziru na § 20. in § 19. Spodtikal se je dr. Tavčar, da bodo ponekod moralj k cestam prispevati tudi nekateri taki, ki niso pri njih interesirani. To pa ni res. Mi stojimo na stališču solidarnosti. Stare čase so cestno upravo imeli res le posamezni okrajji, ker prometa ni bilo, danes pa se je to korenito izpremenilo.

O tem, kam se ceste uvrste, bo sklepal deželni zbor. Po novem zakonu bo cestni zakon postal enotnejši in cestni izdatki bodo plodovitejši in bodo bolj svoj namen dosegali.

Dr. Tavčar nima dobrega mnenja o gospodarstvu okrajnih cestnih odborov, katerim preveč ne zaupa. Toda prezrl je, da določa novi zakon veliko in strogo ingerenco (celo suspenzijo) nad cestnimi odbori. Če bi se pa cestnim odborom vso ingerenco vzelo, bi bilo kršeno načelo avtonomije in bi oškodovali občine.

Zastopnik veleposestva se je izpodtikal nad tem, da bo prišlo vse v demokratične roke. Toda mi imamo bridke izkušnje z interesnim zastopstvom v cestnih odbori. (Živahno odobravanje.) Po novem zakonu ne bo nobene občine, ki bi ne bila zastopana v cestnem odboru. Zdej pa je veliko občin z najslabšimi cestnimi razmerami, za katere se v odbori nobeden nič ne zmeni. (Klici: Res je!) To je bila velika krivica in to se mora odpraviti.

V Ljubljani je veliko revežev, to vemo. Breme, ki zadene Ljubljano, bi mi radi odvrnili od tistih, ki so revni, na tiste, ki jih morejo nositi. Pa mi ne moremo diferencirati davkov, ker vlada nikakor ne dopusti tega. Zakaj naše načelo od nekdanj je, da imajo bremena nositi močnejša pleča. (Tako je!)

Jaz pa opozarjam na to, da ne nosi samo Ljubljana velikih bremen. Ljubljana ima 35odstotno naklado. Črna-mlj ima 60odstotno, Ribnica ima 60odstotno, Metlika 50odstotno, Kamnik 50odstotno, Krško 48odstotno, Idrija 92odstotno (Čujmo!), Postojna 95odst., Radovljica 46odstotno. **Tako ječijo vsa mesta in trgi!** In opozarjam še na to: še veliko večje doklade plačujejo kmečke občine — poprečno 70 odstotkov občinskih naklad! So slučaji, ko nosi davkoplačevalec danes pri nas do 200 odstotkov doklade, če se upošteva vse naklade! Zato hočemo bremena pravično razdeliti!

Zato pomisleki dr. Tavčarja niso tehtni. Nobena reforma ni prijetna; ampak to zavest bomo imeli, da bomo davke, ki jih danes naš človek plačuje, pravično razdelili na celo deželo in da bodo imeli davkoplačevalci kaj koristi od tega.

Ljubljana je srce dežele. **Če Ljubljana kaj plača, od dežele dobi desetkrat nazaj!** (Tako je!) Če Ljubljana plača tretjino doklad, je to zato, ker so v Ljubljani največji denarni zavodi, uradništvo itd., ker se v njo stekajo zakladi dežele!

Kar se Barja tiče, je ravno nasprotno res, kar je dr. Tavčar rekel. **Kje pa ostane največ denarja? V Ljubljani!** In če se Barje izboljša, kdo bo imel korist: **Ljubljana!** (Dobro-klici.) Imela bo bogato okolico, ki bo njej največ v korist!

Novi zakon je koristen in nujno

potreben, zato prosim, da ga sklenete! (Živahno ploskanje in odobravanje.)

Novak

se je topot zopet blamiral; prežvekoval je le, kar je dr. Tavčar povedal, in še to zelo slabo. Zato ga tudi v zbornici, ki je malodane čisto prazna, nobeden ne posluša.

Demšar.

Vzroki, ki so dovedli našo večino do reforme cestnega zakona, so bili jako tehtni. Zakaj pa gospodje od nasprotne strani niso napravili novega zakona, ko so imeli čas? Mi smo ga tehtno in dobro premislili, da popravimo, kar ste vi zamudili.

Novak razmer na deželi prav nič ne pozna, drugače bi ne bil o nasilju, ki se ga baje po novem zakonu more izvrševati nad cestnimi odbori, govoril. Kakšna krivica je to, če se ceste kategorizirajo? To je vendar abotnost. Občine bodo že pota pametno po svoji večletni izkušnji uredile. Občine bodo že same sebe varovale.

Narodnonapredni poslanci se najbolj zaradi Ljubljane pritožujejo. Od dobrih cest na deželi bo pa Ljubljana največ koristi imela. Čimbolj bo dežela napredovala, tembolj bo Ljubljana. Zakaj je kurjava draga, zakaj je les drag? Cest ni! Največ stane pot iz gozdov. Če to popravimo, se bo tudi les pocenil in to bo Ljubljani zelo prav prišlo. Dežela veliko za Ljubljano žrtvuje. Vsa pota peljejo v Ljubljano in zato vsako izboljšanje potov pride prav Ljubljani.

Nova cestna postava deželi in cestnim odborom ne more škodovati. V cestnih odbori so do j odločevali samo največji mestni davkoplačevalci. Toda pri cestah so kmečki zastopniki najbolj prizadeti. Zastopstvo je treba primerno razdeliti po vsem okraju, za vse, ki so cesta potrebni. Jaz to reč gotovo dobro poznam in vem, da te napake treba popraviti. Ingerenca politične oblasti pa po novi postavi ni prav nič večja kakor po stari.

Nova postava ima tudi velikanski pomen za gospodarsko izobrazbo ljudstva. (Dr. Tavčar polemizira z Demšarjem, ta ga pa tako izborna pobija, da Tavčar končno utihne. Pozna se, da je Demšar pravi strokovnjak v tem vprašanju. Celo Pirc pritrja Demšarju proti Tavčarju, ki najmanj 20 minut neprenehoma disputira z Demšarjem, ki vsak Tavčarjev ugovor sproti pobije in mu ne pusti nič veljati s svojimi odgovori, ki kažejo velikega strokovnjaka.)

Nov zakon je nujno potreben v gospodarskem interesu ljudstva. (Ploskanje in veliko odobravanje.)

Bartol

pozdravlja novi zakon v imenu kmečkega ljudstva. Jaz sem že precej časa župan na deželi in poznam razmere.

Občinski odbori niso imeli dozdej zadosti moči, da prisilijo interesente, da ceste vzdržujejo v pravem stanju.

Dr. Tavčar je grajal, da imajo cestni odbori preveliko oblast in da je deželni odbor boljši gospodar. Pa ni res! Cestni odbor ceneje lahko izvrši tehnična dela kakor deželni stavbni urad.

Govornik obširno govori o finančni strani tega vprašanja in tako strokovnjaško, da mu noben nasprotnik ne more najmanjše stvari oporeči.

Dozdej župan ni imel moči, da bi bil kaj razlastil v cestne namene, kar je velikanskega pomena. Novi zakon pa to določa po § 10.

Ljubljana pa ne bo imela nobene škode, ker čim boljše bodo ceste, tem ceneje bo Ljubljana dobivala pridelke. Če je Ljubljana dobra molzna krava, kakor je dr. Novak rekel, pa dobi od dežele dobro krmo! (Ploskanje.)

Tudi določbo o zastopstvu v cestnih odborih kmečko ljudstvo z veseljem pozdravlja. Dozdej so bili kraji, ki niso bili prav nič zastopani, čeprav so imeli največ interesa na cestah, zdej bodo pa vsi zastopani.

Vsi kmečki župani so za zakon! Treba ga sprejeti, ker malokateri je bil tako potreben in ljudstvu v korist, kakor ta. (Ploskanje.)

Kobi

pravtako strokovnjaško pobija liberalne pomisleke. Zelo dobro bo delo, če bo občina mogla siliti interesente skrbeti za dobro stanje cest. Če se bodo ceste popravile, česar se dr. Tavčar tako boji, bo to tako imenitno naložen kapital, kakor malokateri! Kar se Ljubljane tiče, zdej, ko imam jaz dobro cesto v nekem gozdu, se bo les pocenil in bo Ljubljani imel dobiček. (Dr. Tavčar: Kobi tudi! Velika veselost.) Govornik govori časih tako humoristično, da se cela zbornica naravnost viharno smeje. Na koncu pravi dr. Tavčarju: »Jaz vas vabim, gospod doktor, da glasujete z nami!« (Velika veselost.)

Nato glavar sejo prekine.

Prihodnja seja v torek ob 10. uri.

× × ×

Poslanec Mandelj

nas naproša, da svoje včerajšnje poročilo glede razširjenja požiralnika v Račni popravimo v toliko, da poslanec Mandelj ni trdil: »Zdej delajo povodnji tudi v Račni večje škode, odkar se je reguliralo,« ampak g. posl. Mandelj tega o Račni ni rekel, ampak to trdil le o L u č a h.

„Narodni junaki“ v Radovljici.

Pred par meseci priobčila sta »Slovenski Narod« in pa »Gorenjec« dolgo-vezna uvodna članka iz Radovljice, v katerih neimenovani narodni dopisnik bridko vzdihuje radi krivic, ki se gode slovenskemu narodu od strani c. kr. okrajnega glavarstva.

Mesino županstvo v Radovljici je v svojem narodnem navdušenju vrnilo dvojezične napise c. kr. okrajnega glavarstva v zadevi zglaševanja črnovojnikov in odločno tirjalo samoslovenske blankete od c. kr. glavarstva in od centralne vlade.

Ko smo brali one dolgovezne članke, tedaj smo občudovali narodni radikalizem naših mestnih očetov in zrl smo na nje kakor na velike narodne junake. A uradni pečat petrazredne ljudske šole v Radovljici pa nam jasno kaže vse kaj družega.

Ravno ti napredni junaki, ki toliko razbijajo na narodni boben in se po časopisju derejo o krivicah, ki se gode slovenskemu jeziku, oznanujejo krvavi boj nemškutarstvu in zbirajo obrambne kamene za rešitev slovenske obmejne dece: sami pa vendar trpe v lastnem mestu, kjer so oni neomejeni gospo-

ogromnega pomena; v Londonu se pa angleška vlada pravkar peča s projektom, poslužiti se aeroplanov kot poštne prometno sredstvo. One, ki ne verujejo v bodočnost aeroplanov, lahko opozorimo na daljši razvoj, težje pa je z ljudmi, ki že sedaj vidijo ozračje napolnjeno z aeroplani ter pri tem razpredajo filozofične razprave ter vprašujejo, bo li prispevala aviatika k sreči človeštva? Pokazujejo na vrtoglavno gonjo današnjega življenja in prestrašeni se vprašujejo, kako bo, ko bo človeštvo začelo po zraku letati?

u sojmo želodce prenašu. Ene parkrat sm tou kar iz kože skočt ud jeze, ke sm brau, kašna dubrota je sturu našmu narude dohtar Uražen iz tem, ke je soja prajarija Nemcem za dobr gnar predau. De more bt en člouk tku naumen, de kej tagca trd; tu m kar ni tlu ji u glava. Pusebn mladini, ke se neki ajnpil-daja, kuku sa brihtn in čja mt starinarje za Pepčke; de te mladini morja pridet iz taka naumnastja vn? Kua pa more mt sluvensk narud ud tega, al ma dohtar Uražen pouhn al pa prazn priftošl, — tku sm s jest mislu — škoda ma, škoda, ke more zdej nemšk pir žlampat in iz sojmo gnarjam Nemce futrat, nuca pa na more mt na nubena viža. Sej jest sm že neki skuz naredu in nubedn m še ni mogu rečt, de sm na glava padu, pa nism mogu tega zapupast in zatu sm biu na usa muč jezen na mladine, ke se nas upaja iz taka naumnastja ulečt, kokor de b bli ta letašn.

Svet se pa vrti, kokr prauja ta učen ldje; sevede nahterm večkrat, nahterm pa mnkat, men pa hvečm na mojga gudu dan, ke m moj prjatli in prjatlice pošleja ponavad pu ene par slašč »rujnega vinca« — kokr prau naš prjatu Kretanu. In zatu, ke se svet vrti, more pridet usaka reč enkat na vrh, al iz drugem besedam puvedan: na dan.

Tud ta reč kar se mladinu in dohtar Uražna tiče, je pršla na vrh in začel se m je neki u glav svetel, kuku mladini tu mislja, de je dohtar Uražnu pouhn

priftošl sluvenskem narude h nuc, če b biu pa prazn, b biu pa u škoda. In kokr sm biu še pred kratkem na mladine jezen, tku jh morm zdej puštatat, de sa brihtne buče in de je u teh bučah še precej pešk.

In kua m je tku naenkrat uči udprl? Insetar u časneh: »Dohtar Uražen na u urdeneru — du preklica!«

Holt, za tem grmam more pa tičat en kapital zajc! sm s mislu in skoču sm hitr h mestnem placrešpehtarji gespude Ribnkari:

»Za kua pa dohtar Uražen na u urdeneru du preklica? gespud placrešpehtar.«

»Ti, Pepe; ti preveč prašaš naenkrat! Ta peru moreš prašat za kua dohtar Uražen na urdenera!«

»No, pa bl pučas! Tok za kua dohtar Uražen na urdenera?«

»Za tu, ke ma sam iz saba dost za upraut in za zrihtat, za tu nima časa, de be se še iz drugem mediu. Tu je enkat en uržah. Ta druh uržah je pa ta, de sa mu Nemci priftošl tku pouhn natlačl, de na more nubenga pustranskega zaslužka več notr spraut.«

»Za nej b kej za dobre namene udrinu, pa b na biu zavle placa u priftošlne u zadreg!«

»Ti pametn guvariš; ampak pu-mrit morš, de je Buh ta peru sam seb brada ustvaru. In dohtar Uražn še nima brade!«

»Aha, zdej pa že zastopm! Dohtar Uražen misl zdej pučakat, de mu u preh brada zrastla, in tu u glih u svetmo Nikol!«

»Tku je!«

»Ja, za kau ste pa pol tku upil, kašne kurist de ma sluvensk narud ud tega, ke je dohtar Uražen tku dobr soja prajarija Nemcem predau?«

»Viš, zdej uva pršla pa pučas du ta prauga cila! Ti s preh prašu, za kua dohtar Uražen na u urdeneru du preklica.«

»Res je!«

»Tih! Dohtar Uražen zatu na u urdeneru du preklica, ke u Iblan fige pukazu in šou med soje dubrotnke Nemce u Grac, prec ke u soje reči tuki u vornga djau. Tistga preklica neauga pa, če Buh da, na uš duživu ti ne jest.«

»A tku je ta reč! Ja, pa jest še zmeri na zapupadem, za kua b mou sluvensk narud ud dohtar Uražnuga priftošlne kašna ne!«

»Ti s bakala, Pepe! Za bl brihtnga sm te pa še use glih mou, kokr se zdej kažeš. Astn, če s res tku prazn u glau, pa duvol, de t ja mal napouhnm in t ta vozu razvuzlam: Če b dohtar Uražn na predau Nemcem soja prajarija, b mou še dons prazen priftošl; in iz praznem priftošlnam, kokr sam veš, se na pride deleč. In tku b mou sluvensk narud dohtar Uražna use večne čase na glau. Ke je pa dohtar Uražen soja pra-

Moj Buh, kulk smse jest zadne čase pu naputrebne giftu in mladine

darji, sramotni ostanek stare nemškutarske dobe. Mesto Radovljica ima petrazredno ljudsko šolo. To šolo obiskujejo samo slovenski otroci, le semintje vstopi v šolo otrok kakšne v mestu slučajno bivajoče nemške rodbine, in vendar vodstvo te narodne slovenske mestne šole rabi uradni pečat z dvojezičnim napisom. Poleg slovenskega bližji se ljubeznjivi nemški napis: **Fünfklassige Volksschule in Radmannsdorf.** Ali ne znači ta dvojezični napis naravno izzivanje slovenske čutečega meščanstva in ne pomenja li to narodni škandal? In naši napredni narodni junaki tega škandala niti ne vidijo v lastnem domu, niti ga ne omenjajo v svojem časopisu. Ko bi se kaj takega pripetilo kateremukoli »klerikalnemu« mestu ali »klerikalni« kmetski občini, to bi bilo vpitja po naprednem časopisu o narodnem izdajstvu in klerikalnih nemškutarjih. Tako pa je vse tiho in mirno in radovljiški naprednjaki ve-ljajo pred svetom kot narodni junaki! Kdo je tega narodnega škandala v slovenski Radovljici kriv, o tem naj naprednjaki sami premišlujejo. Mi samo toliko vemo, da je učiteljsko osebje s svojim šolskim vodjem leta in leta bilo naprednega mišljenja, da je krajni mestni šolski svet že dolgo časa v rokah štemplanih liberalnih narodnjakov in predsednik krajnega šolskega sveta je sam dr. Janko Vilfan, mestni župan in deželni poslanec za gorenjska mesta. Zares pravi narodni junaki so radovljiški liberalci!

Nova poročila iz Portugalske.

Svobodomiselná krvava zabava.

Položaj na Portugalskem za novo ljudovlado, ki se je predstavila svetu v znamenju zavratnega umora katoliških redovnikov in onečaševalcev redovnic, še nikakor ni tako ugoden, kakor trobi v svet tista mednarodna framasonska drhal, katera je uprizorila take grozote na Portugalskem, da že zdaj prekašajo grozodejstva zloglasne francoske revolucije. V Lizboni, v Oportu in v Coibri gospodarijo republičani, ampak provinca je nevtralna in kralju zvesta. Kak ugled da vživa nova framasonska svobodomiselná ljudovlada, dokazuje dejstvo, da je dozaj zgolj brazilska ljudovlada priznala novo portugalsko republiko. Značilna je izjava bivšega portugalskega poslanika v Londonu: »Po mojem mnenju se kralj kmalu vrne nazaj v svojo deželo«. O divji gonji na samostane so došla še sledeča poročila:

Svobodomiselní teptajo sv. hostije. Napad na salezijanski samostan v Pinheiri.

Turinški »Momento« poroča o napadu na salezijanski samostan Pinheira sledeče: »Komaj so proglasili republiko, je vdrla v samostan divja tolpa vojakov in po svobodomiselnih nahujškanih sodrga. Tolpa je pričela divje streljati. Sreča v nesreči je bila, da ni bil nihče ubit. Salezijanski gojenci, zbrani na dvorišču, so bili vsi prestrašeni. Nekaj jih je pobegnilo, večino so pa s salezijanci odgnali v zapor. Salezijance so prisilili nositi rdeče zastave. Samostan so popolnoma oplenili. Pokradli so vse, kar so dobili. **A najstrašnejše, kar mora izzvati odpor vseh katoličanov je, ker je svobodomiselná drhal onečastila najsvetejši zakrament. Svobodomiselné barabe so namreč vložile v tabernakelj, razstresli sv. hostije.**

jarija Nemcem predau in še dobr predau, napounu s je saj priftošil in iz pouhnm priftošlam se pa že lohka kam pride in zatu u tud dohtar Uražen šou ke, kamer ga je že ud nekdi srce uleku, med Nemce in sluvensk narud se ga u za use večne čase znebu. Viš, Pepe, tle pa tiči tista nc, ke ja ma sluvensk narud od tega, ke je dohtar Uražen soja prajarija predau.«

»Fu—u—uj! Zdej sm pa na jasnem. Salamihlsk ste mladini štederan! Kdu b stu mislu! Niks puzamern, ke sm biu jezen na vas in de sm vas mou za namne!«

»Zdej je že use dobr! Sam zdej morma še tu pugruntat, kuku b se še gspud dohtar Trillarja znebl. Ti, Pepe, dej še ti ta reč mal u roka uzet in premšvat; sej ti tud nis pr ta narodneh. Gspud dohtar Taučar nej be že ustou; iz nim se še da kok uglihat, sej on iz usm drži, kedr je dobre vole in sam tek sitnast predaja, kedr je nahoden; nahoden pa ni zmeram. Gspud dohtar Trillar je pa zmeri nataknen in gleda me tku grdu, kokr tista Ipauka, ke sm ji cela korba pumaranč u Iblanca zmetu.«

»Le putrpeja nej, gspud placreš-pehtar! Ce ga nubedn na u mogu spud-rept, ga u pa

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

je in jih teptali z nogami! Mašno obleko in svete posode so tudi pometali po tleh in jih teptali in razbijali in trgali.

Pogromi na redovnike.

Neki častnik ameriške križarice »Des Moines« se je podal v Lizbono preoblečen kot civilist. Takoj ga je ustavila divja svobodomiselná drhal, mu potegnila klobuk z glave, da vidi, če nosi cenzuro. Kakor divje zveri je pazila združena tolpa na duhovnike, piše ameriški častnik. Angleškemu častniku karju dr. Dillanu se je tole zgodilo: Ogledal si je, kako je divjala svobodomiselná banda v dominikanskem samostanu. Anglež je bil obrbit in zato so ga ustavili mornarji in svobodomiselná drhal. Kričali so: **»Ubijte ga, saj je preoblečen menih!«** Le s težavo so ga rešili njegovi svobodomiselní prijatelji, da ga duhovne krvi žejna svobodomiselná sodrga ni ubila. Znani framason in poročevalec »Berliner-Tagblatt« Pavel Block, je bil po razdivljanju množici dvakrat ustavljen, da ga ubije, ker je mislila, da je Block, ki ne nosi mustač, jezuit. »Journal des Debats« poroča: Menihe v Lizboni še vedno lovi svobodomiselná drhal. Če ne dobe redovnikov, napadejo svetne duhovnike. Nekega župnika je sodrga neusmiljeno pretepala. Rešili so reveža, ki je klical, da se reši smrti, »Zivijo republika«, trije italijanski častnikarji.

Kaj je s podzemskimi skritimi prostori.

Strašen halo so zagnali o skritih hodnikih v podzemskih prostorih lizbonskih samostanov svobodomiselní listi. Zaostal seveda tudi ni list pobožnega dr. Trillerja »Slovenski Narod« in tudi rdeči Etbini je v »Praporju« povpraševal, kaj da je s temi podzemskimi prostori. Sicer sme menda imeti vsaka hiša klet, ker v tem ne tiči nobena nevarnost za pobožnega ljubljanskega romanje in menihožrca, če ima kdo drvarnico v kleti, ampak tiste povesi o skritih podzemskih samostanskih prostorih so bile izlagane. Izmišlili so si jih frajmavrarji. Ne kaki »klerikalni« listi, marveč pariški »Journal des Debats« poroča, da v lizbonskih samostanih frajmavrarji niso našli nobenih skritih hodnikov.

Dva umora v katedrali.

Svobodomiselní lizbonski morilci niso zadovoljni zgolj s prelito krvjo katoliškega duhovnika. Pričeli so tudi moriti vernike po cerkvah. V lizbonski katedrali je neki po frajmavrarjih nahujškani lump ustrelil dva moža, ki sta molila v cerkvi.

Meščanska vojska na Portugalskem.

Republika na Portugalskem še ne stoji tako trdno, kakor to naglašajo zmagovito frajmavrarški listi, ki so zdaj nekam bolj tiho, kakor so bili, ko se je proglasila republika, ki je odgnala Manuela in morila in izganjala redovnike. V Lizboni sami je še veliko privržencev kralju, kralju zvesti sta pa ostali provinci Trasos Montes in Beira. Tudi vojaštvo v teh dveh provincah je zvesto kralju. V provinci Estremadura pa divja že državljanska vojska. Uspehov dozaj republičani v tej provinci še niso imeli. Na jugu in na severu nima republičanska vlada še nobene moči in tudi še ni priznana. Kralju vdani pristaši se pripravljajo, da zaduše revolucijo, in sodijo, da se vrne kralj v Lizbono, ko mu njegovi privrženci zopet pribore nazaj kraljevo krono.

POMNOŽITEV NAŠE MORNARICE.

Poveljnik naše mornarice je imel v delegacijah velezanimiv govor, v katerem je odkrito naznanil, da se mora naša mornarica pomnožiti. Tisti listi, ki imajo vpogled v načrte naše mornarice, naglašajo, da bo morala mornariška uprava gledati na to, da dobimo vsaj 16 dreadnoughtov. Grof Montecucoli hoče izpeljati po zmagovalcu pri Visu, Tegetthoffu, napravljeni načrt, po katerem bi morala imeti naša mornarica 15 do 16 vojnih ladij prve vrste. Naša mornarica ima zdaj pravzaprav zgolj 6 polnoma za boj sposobnih ladij, ker ladje, ki so jih zgradili od leta 1894. do leta 1896., niso več popolnoma sposobne za vojno na morju. — Ob tej priliki moramo naglašati to-le: Naša država mora obdržati v Jadranskem morju tisto postojanko, ki jo zavzema. Če bi bili odrinjeni od morja, preneha Avstrija biti velevlast. Po morju gre glavni naš izvoz in uvoz blaga. Odrinjeni od morja v slučaju, da vzame kdaj Lah istrsko obal, bi bila navezana naša državna polovica na Ogre, če bi ti obdržali Reko. Res, da so in da bodo žrtve za pomnožitev mornarice velike, toda če se ne izpopolni naše brodogradnje, bo šla sčasoma naša zunanja trgovina popolnoma raketom žvižgat in draginja bo še večja, ker

bomo navezani popolnoma in še bolj na karte in truste inozemskih paroplovnih družb, kakor smo že. Naša domača paroplovka, avstrijska kakor tudi ogrska in hrvaška — zamore uspešno delovati le na svetovnem trgovskem trgu nam, Avstriji v korist, če zna, da jo domača država varuje in štiti. Dobro vemo, da je velika nesreča naše dobe, da štrli ves svet v orožju, a ravno zato, ker je pravzaprav danes ves svet že velika kosarna, moramo tudi mi plavati z reko, da ne vtonemo in da nas ne pokoljejo neoborožene in nepripravljene. Rusi na suhem v japonsko-ruski vojni niso bili poraženi, če bi bila trajala vojska naprej, bi bili še brez dvojbe in kljub socialno-demokratskim kravalom v Peterburgu in po drugih mestih premagali Japonce. Toda ruska mornarica ni bila kos japonski na morju in zato je izgubila svoj gospodarski in politični vpliv na Daljnem Vzhodu.

Dnevne novice.

+ Zmešalo se jim je — našim Nemcem in liberalcem, prvim radi novega občinskega zakona za deželo, drugim pa zaradi obeh občinskih zakonov. V svoji zmešanosti preobračajo v »bratski slogi« najsmušnejše kozolce. V graški »Tagespost« se je bil razkoračil ljubljanski nemški dopisnik radi sankcioniranja novega občinskega volivnega reda, ki po njegovem mnenju ne bi bil imel nikdar biti sankcioniran, ker so bili Nemci zoper njega! V razburjenosti so se dopisniku možgani zmešali popolnoma, iskal je v tem patološkem stanju pravi vzrok za sankcioniranje in našel ga je končno v »kravji kupčiji«, sklenjeni med dr. Šusteršičem in vlado, obsegajoči sledeče točke: dr. Šusteršič odloži delegacijski mandat — vlada pa predloži občinske zakone v potrdjenje. In res, nadaljuje pisec, dr. Šusteršič je odložil delegacijski mandat — vlada pa je priporočila cesarju potrditev novega občinskega in občinskega volivnega reda. — In z a k a j pa vlada polaga toliko važnost na to, da dr. Šusteršič odloži delegacijski mandat? Tudi to obrazloži dopisnik »Tagespost« točno in naravno: Baronu Burianu so se tresle hlače pred dr. Šusteršičem radi b o s e n s k i h k m e t o v. In ker so se tresle Burianu, so se tresle tudi Bienertu in Haerdltu. Zato je bilo za vsako ceno tega groznega človeka, dr. Šusteršiča, odstraniti od delegacije. Vsled tega označena kravja kupčija. — Tako »Grazer Tagespost«. Ni čuda, da taka vnebovpjoča bedastoča ni mogla preko pazljivih oči redaktejev »Slov. Naroda«, ne da bi se je polastili. Pod naslovom »Kranjska dežela prodana klerikalcem« je starinski monitor ponatisnil navadno nemško bedastočo — kajti kjerkoli se prodaja kaka neumnost, hočejo naši liberalci dobiti svoj del. Mi jih seveda pri tem ne bomo nikdar motili. Zanimivo je le eno: da dr. Šusteršiču niti na um ni prišlo, odložiti svoj delegacijski mandat, da je še danes v srečni posesti tega mandata, ki ga tudi odložil ne bo in da zamore le popolni bebec misliti, da Bienertu kaj briga, če kdo v delegaciji napada Buriana ali ne. — Cela »kravja kupčija« je le izrodek bolesne fantazije zmešanih nemških in slovenskih liberalnih možganov, ki se ne morejo in ne morejo navaditi na to, da vlada vsaj deloma spoštuje sklepe deželnega zbora kranjskega, kjer ima sloven. ljudstvo večino. Ne morejo uvideti, da je to zaprisežena dolžnost vlade, ker so pravice deželnega zbora zajamčene v državni in deželni ustavi, na katero mora vsak minister priseči.

+ Kranjsko nemško veleposestvo se je včeraj v kranjski deželni zbornici pokazalo v taki luči, da je ta nesimpatična ustanova, ki se imenuje kurija veleposestva, postala še bolj nesimpatična, ako je to sploh bolj mogoče. Odkrito rečeno, ni nobeden pričakoval, da bo veleposestvo storilo tak korak, kakor ga je včeraj in močno se pozna, da ni barona Schweglja, ampak da vodi zdaj veleposestnike neka jako razgreta nemško-freisinnška glava, kateri veleposestniki najbrž ne bodo hvaležni, da jih je zapeljala do tako čudnega koraka. Včeraj je Schollmeyer v imenu veleposestva prebral pred debato o novem cest. zakonu izjavo, ki mora presenetiti vsakogar, kdor je dal še kaj na politično razsodnost teh možakov, ki se imenujejo tolerantne, konservativne in previdne. Veleposestvo je v svoji dolgovezni izjavi protestiralo zoper to, da se je sankcioniral novi občinski zakon in zoper to, da se hoče zopet skleniti zakon, zoper katerega so veleposestniki! Veleposestvo, ki se ima za eminentno dinastično in ki trdi, da državo vzdržuje, da je edino ono »staatserhaltend«, je včeraj oficijelno izjavilo in vladí pro-

test izročilo zoper to, da je cesar sankcioniral občinski zakon! Kranjsko veleposestvo je prvo v Avstriji, ki je to storilo in menda tudi prvo na celem svetu. Zoper cestni zakon pa je veleposestvo zato, ker ne ustvarja zastopstva za veleposestvo v cestnih odborih! Čudni može so to. Če občinski zakon ne določa posebne kurije za gospode veleposestnike, je pač tudi ne bo cestni zakon in sploh v današnji moderni državi ni in ne bo zastopstva, ki bi dajalo predpravice veleposestvu razun deželnih zborov, v katerih vlada umetno vzdržuje to nepotrebno napravo, dokler je ljudstvo tudi tu ne bo pomedlo. To je vendar nečuvstvo, da može, ki zastopajo celih 45 volivcev v deželi, stavišajo take zahteve! V svoji izjavi pravijo veleposestniki, da je novi cestni zakon predemokratičen in so s tem javno in jasno dokumentirali, kakšni sovražniki ljudstva so. Veleposestniki v svoji famozni izjavi zahtevajo naravnost, da ne sme deželni zbor sprejeti in cesar ne sankcionirati nobenega zakona, zoper katerega so oni. To je nekaj čisto novega, cesar v naših časih nismo smatrali za mogoče. Tako načelo je veljalo v starem poljskem državnem zboru, ko je en sam poslanec s svojim Veto! lahko preprečil sklep celega zbora, a danes hvalabogu noben parlament ne pozna tega, le kranjski nemški veleposestniki stoje še na tem antidiluvialnem stališču. Hvalabogu, da je vlada topot bila bolj pametna in da je cesar potrdil zakon, ki ga je sklenila večina proti volji tiste peščice, ki zastopa komaj polsto volivcev v deželi, od katerih jih je pa nekaj že pomrlo. Čemu pa imamo večino? Če bi obveljalo, kar zahtevajo naši veleposestniki, sploh ni v kranjskem deželnem zboru potrebna večina, ampak bi bilo treba le gospodov veleposestnikov, da sami sklepajo, kar hočejo, če bi moralo biti za vlado in za cesarja le to merodajno, za kar so oni! Tak nezmislil zahteva njihova izjava, ki pač ne kaže niti najmanjše politične zrelosti in zato se ni čuditi, da je to izjavo obsodil tudi zastopnik narodnapredne stranke. Gospodom veleposestnikom njihova napihjenost gotovo ne bo koristila. Možje, ki so svojčas, ko so v Avstriji še neomejeno vladali, kruto zastopali načelo večine, zdaj nočejo o njem ničesar slišati, ko ima to večino ljudstvo. Da jim bo ljudstvo to poplačalo, o tem ni dvoma in bržčas še večina teh gospodov, ki so včeraj podali svojo izjavo v deželnem zboru, doživela tisti čas, ko jim bo njihova gosposka nadutost poplačana od zadnjega vinarja. Njihovo izjavo pa bodo še pozni potomci študirali kot eden najboljših čudnih dokumentov zaostalosti takozvane modrokrvne rase.

+ Najsijajnejše izpričevalo delu S. L. S. so dali včeraj veleposestniki v kranjskem deželnem zboru, ko so izjavili, da je novi cestni zakon preveč demokratičen. To more S. L. S. le v čast biti, da so vsi njeni zakoni sestavljeni v ljudskem duhu in imajo pred očmi korist ljudstva, ne pa korist magnatov in veleposestnikov, ki si lastijo nepravilne predpravice. Pri tej priliki se je tudi pokazala lažnjivost liberalnih trobil, ki pišejo, kadar jim posebno huda prede, o zvezi med S. L. S. in Nemci. Nemci so včeraj pokazali, da nikogar bolj ne sovražijo, kakor ravno S. L. S. in njena demokratična načela. Sicer pa so s svojo izjavo storili veleposestniki veliko neumnost. Kajti, če bi vlada cestnega zakona zdaj ne hotela potrditi, bi sama sebe blamirala in dala prav veleposestnikom, ki so rekli, da je vlada nepravilno ravnala, ko je občinski zakon potrdila. Tega vlada seveda ne bo storila in kakor je občinski zakon iz stvarnih razlogov, neoziraje se na to, da so gospodje veleposestniki in liberalci proti njemu glasovali, predložila v potrdjenje, tako bo morala tudi cestni zakon in sploh vsakega. Kakor se vidi, je bil protest veleposestnikov, kakor je tudi dr. Tavčar indirektno dejal, nekaj silovito smešnega in tisti gospod, ki ga je sestavil, si s tem ni spletel nobene lovorike — pokazal je le politično zaostalost veleposestniške kurije in njeno brezmejno sovraštvost do ljudstva in njega zostopnikov.

+ Razprava o novem cestnem zakonu v kranjskem deželnem zboru je že prvi dan pokazala, kako stoje zastopniki našega kmečkega ljudstva neizmerno visoko nad poslanci tistih nesrečnih mest, ki so poslala v deželni zbor liberalce. Liberalci so poslali v boj svojega najboljšega moža, dr. Tavčarja, a njegove razloge so razun dr. Lampeta Demšar, Bartol in Kobi tako pobili, da ni od njih prav nič ostalo. Dr. Tavčarja je prav posebno izdelal Demšar, pa s tolikim strokovnjaštvom, da je dr. Tavčar, ki se je med debato posebno vanj zapičil, moral po dvajsetminutni disputi popolnoma umolk-

niti. Nič menj temeljito pa je Barfol Tavčarjeve argumente razluscil in videlo se je da naši kmečki zastopniki ne poznajo samo razmer boljše kakor liberalni poslanci, ampak da jih daleč prekašajo tudi v upravnih, pravnih in političnih zadevah sploh — tudi glede na to, da so zakon veliko bolj preštudirali kakor sam dr. Tavčar, ki bi ga vendar moral. Kako silno majhen je duševni fond naših liberalcev, je pokazal včeraj zopet Novak, ki se je za dr. Tavčarjem čisto po nepotrebnem oglasil. Mož je namreč prežvekoval to, kar je že Tavčar povedal, pa veliko slabše, ker se je videlo, da ne pozna ne zakona, ne razmer in niti dr. Tavčarjevih argumentov ne kapira, zakaj, če so dr. Tavčarjevi argumenti imeli saj glavo in nogo, so jih v Novakovih ustih izgubili, tako da je nastala prazna votlina. Uboge kmečke občine, če bi njihove koristi v deželnem zboru taki ljudje zagovarjali! Mestom, ki so jih izvolila, pač ni na njih čestitati.

+ **Samo pesek v oči!** »Narod« je zapisal: »Klerikalci spoznavajo, da bi bilo kmečkemu ljudstvu zelo pomagano, če bi se znižala carina na železo; a kaj so storili ti kmečki zastopniki, da bi dosegli odpravo ali znižanje carine na železo. Še prav nič. Lahko bi sklenili resolucijo glede carine na železo. A še gani-li se niso in še ust niso odprli!« — Tako trdijo in pišejo ljudje, ki slišijo travo rasti in zato sebi in drugim mečejo pesek v oči. Opozarjamo te politične otroke na poročilo carinskega odseka v državnem zboru v prilogi 2400 iz leta 1905. Ondi najdete na strani 12, da je odsek s o g l a s n o grajal previsoko carino od železa v trgovski pogodbi z Nemčijo. Toda v nevarnosti bi bila vsa trgovska pogodba z Nemčijo — in to pride glede železa v prvi vrsti v poštev — ko bi se bila carina od železa znižala. Glede železnih izdelkov, v prvi vrsti glede poljedelskih strojev, pa so karteli avstrijskih želez. tovarnarjev z vso silo delali na to, da se zvišajo carinske postavke za tuji uvoz. To so torej dve stvari, kateri je treba razločevati in ne metati v en pisnik. In tedaj, leta 1905, so bili v državnem zboru kmečki zastopniki v veliki manjšini. Sedaj bi bila tako visoka carina od železa gotovo izključena, ker so agrarci v večini. In ta pogodba ima zakonito veljavo do 31. decembra 1917, torej je naravnost oslovsko trditev, da more vlada carino znižati, kedar in kakor bi hotela. Zato je vsaka dotična resolucija dež. zbora le udarec v vodo, smešna komedija. In komedijant je, kedor tako resolucijo priporoča. O tem bode mogoče govoriti, ko potečejo sedaj veljavne trgovske pogodbe.

+ **Ljubljana in novi deželni zakon.** V včerajšnji seji deželnega zbora je prišla v razgovor tudi Ljubljana, do katere ima seveda tudi svoj vpliv velika stavbena delavnost, ki jo je započel sedanji deželni zastop. Velika melioracijska dela, cestne stavbe, splošno izboljšanje deželne kulture — to so stvari, katerim prispeva več ali manj vsa dežela, torej pride tudi procentualen delež na Ljubljano. Vprašanje je pa, ali ima Ljubljana od tega delovanja S. L. S. izgubo ali dobiček. Jasno je, če se vse premisli, da ima Ljubljana od tega že sedaj, ko se dela izvršujejo, velik dobiček, ki bo trajen po uspehu teh investicij tudi v bodoče. En slučaj je navedel dr. Lampe v včerajšnji seji deželnega zbora — osuševanje ljubljanskega barja. Največji del prispeva država, potem dežela, potem ljubljansko mesto in slednjič barjani. To je milijonsko podjetje, vsled katerega pride veliko zaslužka v deželo, zlasti državni prispevek pomeni direktno povečanje našega narodnega premoženja. In kje ostane največ tega denarja? Ravno v Ljubljani. Že med zgradbo torej Ljubljana naravnost v denarju dobiva več, nego plačuje. Samo med sedanjo zgradbo bo ostalo v Ljubljani več denarja, nego bo prispevala po cestnem zakonu za občila cele dežele skozi najmanj pet let! Še večji pa bo dobiček od tega dela za Ljubljano v bodočnosti. Namen osuševanja ljubljanskega barja je, da se vse barje izpremeni v dobro kultiviran svet z rodovitnimi polji in lepimi travniki. To bo v največjo korist ljubljanskemu mestu, ki bo iz najbližje okolice dobilo dovolj živil — mesa in poljskih pridelkov — in vsled tega bo življenje ceneje in boljše nego je zdaj. Podobno je dokazoval poslanec Kobi, kako cestne zgradbe vplivajo na ceno lesa, ki se dovažja v Ljubljano. Vsak izdatek, ki se stori v tem oziru, pomeni izboljšanje ne le za kmeta, ampak tudi za meščana. Tako dela S. L. S. preudarno za skupno korist dežele, in to je v največjo korist ravno glavnemu mestu naše dežele, ki od cele dežele živi. To delo S. L. S. je pravo delo za procvit Ljubljane, ne pa igračkanje liberalcev s

frazami, ki jih povzemajo iz nemških listov!

+ **Dr. Tavčar je včeraj v deželnem zboru pošteno desavouiral Hribarja.** Dejal je namreč v svojem govoru glede cestnega zakona, da je »Ljubljana zelo dolgovna, ker se je zakopala v velike dolgove, to pa vsled tega, ker se je po mojem mnenju prenapoglo modernizirala.« Liberalci, ki niso hoteli verjeti nam, bodo zdaj par dr. Tavčarju verjeli, izvzemši seveda brezpomembne mladine. Dr. Tavčar nič ne občuduje vele-modernega »Mestnega doma«, Tivoli, vodomet in različne podobne secesionistiške in ultramoderne stavbe Hribarjeve ere, ki jih je slednji slednje dni dal v posebnem albumu ovekovečiti, ampak dr. Tavčar je mnenja, da je to velikopreveh »moderno«, kakor je za Ljubljano treba, ki je vsled prenapoglo Hribarjeve »modernizacije« zašla v dolgove, ki jo bodo še dolgo trli. Dr. Tavčar je v istem govoru tudi obsodil postopanje lastne stranke in bivšega občinskega sveta, ki je tako nemodro ravnal, da je moralo priti do razpusta. Dr. Tavčar je tako v javni seji deželnega zbora svoji stranki dal sprječevalo popolne politične nezmožnosti. Tako se pri vsaki stvari pokaže, da smo imeli mi prav.

+ **Iz probujene Poljanske doline v Beli Krajini** je dobil državni in deželni poslanec Evgen Jarc naslednjo brzojavko: »Častitamo na sijajni zmagi v Poljanski dolini. Živijo naš državni poslanec! — Zupančič, Bližal, Majerle, Butala, Jonke, Kapš, Rode, Vajdetič, župan Butala, Weis, Fugina. — Naše uredništvo je dobilo naslednjo brzojavko: Dne 18. t. m. z sijajno zmago izvoljenemu poslancu gospodu Evgenu Jarcu najiskrenejše čestitke pošiljajo predgrajski volivci, ponosni na tako večino ter iz srca zakličemo: Živila Slovenska Ljudska Stranka!

+ **Liberalno učiteljstvo** se zopet »osamosvojaja«. Ganglova blamaža v Beli Krajini je naše »Zavezarja« saj v toliko zbrihala, da se v svojem »Učiteljskem Tovarišu« jočejo nad svojo žalostno usodo in se zopet od liberalne stranke, koje ponižni privesek so vsikdar bili, »emancipujejo«. Tako toži »Tovariš«: »Izigravanje učiteljstva od političkih strank mora prenehati! In prvo, proti čemur se mora učiteljstvo upreti, je to, da bi se posamezniki proklamirali v posameznih odborih političkih strank kot zastopniki učiteljstva in bi dopuščali, da se učiteljstvo še nadalje tako izrablja od političkih strank, kakor se je to vršilo do sedaj. Le ozrimo se malo nazaj in na svojo sramoto moramo priznati, da smo bili le slepo orodje in smo se pustili izkoriščati — sebi v škodo!« — Človek bi dejal, da bodo ljudje, ki sami tako jasno spoznavajo, da so jih liberalci vedno le imeli za pepčke, enkrat prišli do pameti. Pa je vse zastoj; pravijo, da bodo le naprej »na lastnih nogah« rogovilili »s podrobnim delom med ljudstvom«. Ampak, če bodo šarili naprej na lastnih nogah ali na liberalnih bergljah, to je čisto vseeno, ker bodo v vsakem slučaju — tepeni.

+ **Zopet enega Nemca** so srečno spravili pod streho, seveda v Gorici. Letos so uvedli na gimnaziji in realki novo in res potrebno mesto šolskega zdravnika. Ni nam znano kako, ampak dejstvo se je izvršilo, da je dobil to mesto Nemec. Vemo, da sta v Gorici dva zdravnika, ki imata usposobljenost za javno službo, ki je pa dotični Nemec nima. Morda so ju pristojni činitelji prezrli, prezrli njiju usposobljenost, ker sta Slovenca? Ali je treba biti v Gorici nemške narodnosti, da se pride do kakega mesta na javnih državnih zavodih?

+ **Neverjetna sirovost.** Kakor znano, so v Rihembergu ustanovili Orla, h kateremu je pristopilo tudi več brejskih mladeničev. Naprosili so odsek v Vel. Zabljah, da bi ondotni Orli hodili vežbat naše Orle. Dne 12. t. m. zvečer sta prišla dva mladeniča — Orla Furjan in Poljšak iz Velikih Zabelj v Brje in podučevala naše fante do 9. ure. Medtem je šinila Sokolom v glavo hudobna misel, ki jo moramo tu pribiti pred celo javnostjo. Ti pobalini so šli in na tolovajski način **prepletli pot z iglasto žico**, in sicer na osmih krajih, kake tri kvarte nad zemljo in po 2 m narazen tako, da če bi se izpodtaknil ob eno žico, da bi z glavo priletel na drugo in si tako razmesaril obraz in život. V to smrtno nevarno past so hoteli pognati oba mladeniča. Načrt je bil ta: Ena druhal je hotela mladeniča zapoditi od zadaj, druga pa ju je čakala pri žici, da bi s kolji udarila po njima, ko bi padla. A mladeniča sta se na srečo umaknila nastavljeni pasti. Kaka nesreča bi se bila pač sicer lahko zgodila! Sokolske napadalce imajo že orožniki. To je uspeh sokolskega dela med našo mladino. »Svobodna Misel«

se hvali, da jo na Češkem širijo Sokoli in da bi se naj na Slovenskem tudi po Sokolih širila. In res se že širi!

+ **V št. Petru na Krasu** ustanovil se je dne 16. oktobra telovadni odsek Orel. Udeležba pri shodu je bila zelo velika in z največjo pazljivostjo so poslušali pričujoči predavatelje. Govorila sta g. ravnatelj Traven in g. Jeločnik, načelnik Zveze Orlov. Prvi nam je v krasnih besedah razložil namen prave izobrazbe, drugi pa je navdušeno govoril o dolžnostih mladeniča kot Orla. Govorila sta dalje tudi prav ljubeznivo in zanimivo kot izkušni vzgojitelja g. katehet Ažman in nadučitelj g. Grad. Košansko pevsko društvo, katero se je s košanskim Orlom skoro polnoštevilno in v uniformi udeležilo zborovanja, nam je zapelo prav lepo in dovršeno več pesmi. Čas nam je hitro minul in splošna sodba je bila, da tako lepega zborovanja že dolgo ni bilo pri nas in vseh želja je, da bi se zopet kaj sličnega priredilo. — Novi telovadni odsek šteje čez 30 izvršujočih članov. Predsednik je A. Abram, kurat v št. Petru, načelnik pa Matej Krvina. — Izobraževalno društvo v št. Petru je s tem pokazalo, da mu je res za pravo izobrazbo. Mladiči-Orli, sedaj pa na delo! Namenimate najboljše — volja bodi trdna in uspehi so gotovi.

+ **Naznanjajte predavanja!** Vsa naša izobraževalna društva **nujno prosimo**, da vsako svoje predavanje na dopisnici naznanjajo uredništvu »Slovenca«. Na dopisnici naj bo samo ime društva, snov predavanja in ime predavatelja.

+ **Tomašič kandidat?** 20 volivcev I. zagrebškega okraja je 20. t. m. ponudilo kandidaturu tega okraja banu Tomašiču. Ban je odgovoril, da sprejme kandidaturu, toda le v slučaju, da bi je ne hotel sprejeti »prvi meščan« župan Holjac. Razume se, da je župan Holjac to uljudnost »prvega deželana« prav razumel in je že izjavil, da ostane pri svoji odločbi, posvetiti se povsem mestni občini in sploh ne kandidirati v sabor.

+ **Liberalci ne morejo preboleti**, ker igra dr. Šusteršič na Dunaju vodilno vlogo, za nje se pa živ krst drugače ne zmeni, kakor če je treba pomagati pri kakih kravji kupčiji. »Nar. Dnevnik« od dne 20. t. m. zopet izliva na zelo prostaški način ves svoj žolč na dr. Šusteršiča. Da bi ga osmešil in označil kot ponižnega hlapca nemškega režima, piše njegovo ime: dr. Johann Schusterschitz. In to dela glasilo one liberalne stranke, ki se je na Kranjskem s pismeno pogodbo, na kateri se je blestel tudi Johann Hribar, zvezala z Nemci, tako piše list, ki je pri zadnjih nadomestnih državnozbornih volitvah na Štajerskem propagiral zvezo z nemškutarijo, kaj takega si drzne »Dnevnik«, ki je pred par dnevi snubil nemške nacionalce in jih klical na boj proti svojim rodnim bratom, katoliškim Slovencem. Fej!

+ **List za listom** pada z drevja, tako turobno pesem prepevajo dan za dnem v liberalni celjski Zadrugi zvezi. Izstopila je iz te Zveze ugledna Hranilnica in posojilnica pri Sv. Juriju ob Ščavnici ter se pridružila svojim vrstnicam pri Zadrugi zvezi v Ljubljani. Ljutomersko polje je tedaj po večini že osnaženo liberalne zadružne ljulike.

+ **Popravit!** V poročilo o deželnem zboru se je vrnila pomota. Število čipkaric na Kranjskem ni 40.000, marveč 5600—6000.

— **Pisma iz Francije.** Slovenski publicist g. Franjo Krašovec se nahaja že od meseca avgusta v Dijon-u, znameniti prestolnici Burgundske na Francoskem, kjer proučuje tamošnje kulturne, socialne in gospodarske razmere. Obljubil nam je celo serijo objektivno spisanih člankov o današnji Franciji, koje zanesemo priobčevati, upajoč, da bodo ti članki vzbudili mnogo zanimanja pri cenj. čitateljih našega lista.

— **Umrl** je v Loškem potoku v Retjah občespoštovani Janez Turk. Bil je eden najvstrajnejših borilcev za našo stranko. Politično zaveden, značajan in vedno požrtvovalen. Ko je bila naša stranka tu še v povojih, bil je vedno prvi delavec in nje neustrašen zagovornik. Kmetijsko društvo, posojilnica, društvo Tabor, imajo v njem svojega soustanovitelja. Vrste naših somišljenikov so izgubile z njim enega izmed najboljših mož. Svetila mu večna luč, v naših srcih pa hvaležen spomin!

— **Požar v senožeški občini.** Iz Senožeč se nam poroča: V naši župniji, v Dolenji vasi, je začelo v nedeljo dne 16. t. m. goret. Ogenj je vpepelil dvema posestnikoma skoro vsa poslopja, vse seno in gospodarsko orodje. Škoda cenijo na 12.000 kron. Enemu gospodarju je poginilo troje goved in druga živina boleha. Ni znano, kako je nastal ogenj. Zavarovalnica ni bila zelo visoka. Prid-

no so delali, da so preprečili večjo nesrečo. Zahvaliti se moramo predvsem gg. orožnikoma in senožeški požarni brambi, kot vsem, ki so pomagali ob tej veliki nevarnosti. Bratom pa pomagajte vsi! »Odpri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze.« Vsem pa, ki še niso zavarovani, ključemo, zavarujte se, a pri domači »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani.

— **Argentinsko meso.** V petek jutraj je dospela na Dunaj prva pošiljatev argentinskega mesa; meso je dospelo v štiri velikih železniških vozovih in vsaka volovska četrt tehta 80 do 100 kil. Meso je lepo v bel tu zavito in v posebne platnene žaklje potisnjeno, iz katerih samo noga moli, za katero se četrt na kavelj obesi. Meso je tako zamrznjeno, da je trdo kakor kamen. Vola v Argentiniji razsekajo na štiri kose tako, da se prednjih četrt drži meso za bržole, zadnjih četrt pa meso za pljučno pečenko. Vsega skupaj je došlo na Dunaj 156 četrt v teži 21.566 kil in 922 kg koštrunovega mesa. Meso je bilo preiskano in se je polovico oddalo zadrugi mesarjev, polovico pa akcijski mesarski družbi; meso se bo po vseh mesnicah prodajalo. Mesarji pa imajo z mesom velik križ, ker se mora počasi odvajati da se ne pokvari in je tako trdo, da se težko seče; zato argentinsko meso bolj po strani gledajo. Poleg tega je vse meso tako z mastjo obdano, da se morajo vse te mastne plati odstraniti, kar bo suho meso zopet podražilo. Cena mesa ni še končno določena. Na vsak način pa je že zdaj gotovo, da bo argentinsko meso približno tako drago kakor domače in da ni historija o tem mesu nič drugega, kakor da služi za pretvezo, pod katero razni politični kričarji nezavedno meščanstvo v svoj tabor vlečejo.

— **Birmovanje v cerkniški dekaniji** se je vršilo od 2. do 18. oktobra ob večinoma zelo ugodnem vremenu. Po vseh župnijah je ljudstvo z veseljem ter s prisrčno vdanostjo sprejemalo in pozdravljalo svojega škofa. Povsodi so k vzprejemu prihitali občinski zastopi, krščanska društva in več ali manj drugega občinstva. Prav v vseh župnijah — razun ene — je šolsko mladino k vzprejemu vodilo učiteljstvo, se v šoli predstavilo višjemu cerkvenemu dostojanstveniku ter dalo mladini lep vzgled in pokazalo, da razume vsajoliko, četudi mnogi med njimi po političnem mišljenju niso pristaši krščanskih strank. — Edino klavrno izjemo v celi dekaniji je napravilo učiteljstvo v Cerknici, ki se je, kakor hitro je začelo zvonjenje v pozdrav knezoškofu, poskrilo kakor ščurki, če med nje posvetiš. Nadučitelj Šest se baje rad hvali, kako so ga nekdanj kot okrajnega šolskega nadzornika mnogi župniki prijazno in gostoljubno vzprejemali, čeprav so vedeli, da je liberallec. Sedaj pa nima niti toliko takta, da bi bil o priliki izpraševanja otrok v šoli po ostalih razredih vzdrževal red, marveč je otroke popustil popolnoma samim sebi. — Ko je letos v Cerknico prišla iz zivat sokolska župa, je g. Šest v šolske sobe spravil več deklic, da so skozi okna metale šopke. Ne vemo, kako ga je krajni šolski svet pohvalil za to izzivanje in zlorabljanje šole v strankarske namene. Sedaj pa ga priporočamo vodstvu liberalne stranke, naj mu za njegovo obnašanje ob priliki birmovanja, pošljejo posebno pohvalo, ali pa njega ali vsaj katerega izmed njegovih učiteljev pri prvih volitvah postavijo za liberalnega kandidata!

— **Čebelarski shod** v Notranjih Goricah bo jutri ob 3. uri popoldne v šoli. Predaval bo zastopnik osrednjega čebelarskega društva o prezimovanju in pitanju čebel.

— **Novice iz Litije.** V nedeljo, 23. t. m. bo v Litiji po deveti maši shod, ki ga sklicuje Jugoslovanska Strokovna Zveza. Poročat prideta posl. dr. Zajec in profesor Dermastia. Shod se vrši v gostilni pri Fortuni. Za shod je precej zanimanja, zato se pričakuje precejšnje udeležbe. — Davčni nadzornik G. Golli je odšel iz Litije v Logatec. V našem trgu je bil splošno priljubljen. Njegov naslednik pl. Laschan je že nastopil svoje mesto. — Dne 9. t. m. so potegnili iz potoka Reka v Šmartnem utopljenega Maričenkovega fanta z Ustja; bil je božjasten in v tem stanu se mu je najbrže um omračil. — 15. t. m. se je ponesrečil posestnik Jakob Mlakar, po domače Krovč, v Volčji jami pri Litiji. Padel je s kozolca tako nesrečno na ročico pri vozu, da se mu je ta zadržala skoro do srca. Ker je bil korenjak v življenju, si je ročico še sam izdrl in stopil par korakov, nakar je obležal mrtev. — Gostilno pri Fortuni je prevzel začasno g. Zeleznik iz št. Lamberta, bivši organist na Prežganjem. — Trvdka Lajovic in sinovi je po dveletnem obstanku napovedala kon-

kurz. Nič se ne čudimo, saj smo že pred enim letom povedali, da postane Lajovic še »narodna žrtev« litijška. Ej, naši liberalci, sami leni in nesposobni za vsako pozitivno delo, so znali izrabljati mladega, neizkušenega in navdušenega Lajovica v svoje namene. Kar si ni upal prej, in si ne bo nikdar več noben litijski trgovec, to si je upal Lajovic v svesti si liberalne zaslombe, prodajati vse liberalne časopise, vsiljevati zelene brošure, demonstrirati »Orlu« z živžganjem in psovanjem. Tudi »Sokola« je poklical v življenje edino v prvi vrsti Lajovic in družina. S tako in enako propagando je več kot gotovo, da je odbil od sebe svoje najboljšje odjemalce — kmete. Kako so pa litijski liberalci vračevali Lajovico njegovo požrtvovalnost? Tako da so kupovali pri nemčurjih! — Evo jih, taki so!

— **Umrli** je v starosti 70 let č. g. Ivan Šega, večletni kaplan pri Novem Svetem Antonu v Trstu. V zadnjih letih je popolnoma oslepel.

— **V št. Vidu** nad Ljubljano predava jutri ob 3. uri popoldne v telovadnici Orla g. Ivan Podlesnik o Portugalski revoluciji.

— **O prijetih tržaških sleparjih** pojasnjujemo, da prijati Josip Kovač nikakor ni identičen z bivšim ognjičarjem Josipom Kovačem.

— **Postajenačelnik Repar** v Kamniku je bil te dni obsojen radi žaljenja časti na dva dni zopora, oziroma 20 K. Repar je v Kamniku zelo nepriljubljena oseba radi domišljavosti in pomanjkljivega občevarja s strankami. Skrajni čas je, da železniško ravnanje tega teža iz Kamnika premesti.

— **Na železniški progi Ljubljana—Kamnik** se uvedejo s 15. novemb. tele izpremembe: Vlak št. 2157 bo iz Ljubljane d. k. 25 minut prej odpeljal, namreč ob 7. uri 10 minut zvečer in dospel v Kamnik ob 8. uri 19 minut zvečer.

— **Usodepolni strel.** Posestnika sin Peter Aubelj, 18 let star, iz Korena pri Krašnji doma, je našel v gozdu nabasano puško. V bližini je na drevju skakala verveca; fant pomeri na njo in sproži. Pri strelu se je puška razletela in mesto vervece je dobil Aubelj smrtnonevarne poškodbe.

— **Nemirno spanje.** Anton Likar, kajzar in sedlarski mojster v Cerkljici, je spal na nekem skednju v Pudobu. V spanju je pa mož tako nesrečno padel s skednja, da si je v rami pohabil levo roko ter je moral iti zato v bolnico pomoči iskat.

— **Burna občinska seja v Šiški.** Včeraj je bila jako burna seja občinskega sveta v Spodnji Šiški. Šlo se je radi vodovoda, da ga prevzame občina in je bil ta predlog tudi sprejet, dasi so se nekateri močno upirali. Večina je bila na pravilnem stališču, naj ima občina koristi od vodovoda. Ako bo vodovod prišel v last občine, je to za sluga deželnega odbora, kateri je zahteval od zadruga, da mora sprejeti v pravila določbo, po kateri mora, kakor hitro občina to sklene, prepustiti občini vse vodovod proti povračilu lastnih stroškov. Deželni odbor je vodovodni zadrugi izplačal deželno podporo šele tedaj, ko je zadruga v tem smislu izpremenila pravila.

— **Cigare podraži** baje tobačna režija z novim letom. Kratkim cigaram namerava tobačna režija določiti cene na 6 vin., britanike na 16 vin., trabuke na 18 vin.

— **V »Bogomili«** na Vrhniki predava dne 23. t. m. kaplan Frančišek Vovko: »O Portugalski in njeni revoluciji«.

— **Obrtniški koledar** je izdal oficijal trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani g. Josip Hauptman. Koledar obsega mnogo strokovnih sestavkov ter bomo o njem še izpregovorili.

— **Društvo za varstvo otrok in mladinsko oskrb za ribniški kraj v Ribnici** priredi v Arkotovem salonu v soboto, 29. t. m., ob pol 8. zvečer in v nedeljo, 30. t. m., ob 3. popoldne žalogram v 5. dejanjih: »Mlinar in njegova hči«. Po predstavi obakrat srečolov z mnogimi lepimi dobitki.

— **Kolera na Hrvaškem.** Mesto Osijek je popolnoma okuženo s kolero. Doslej je zbolelo na kolero 13 oseb, od katerih jih je umrlo 8. Skoro ne mine dan, da bi se ne pojavil nov slučaj kolere. Kljub temu pa oblasti ne ukrenejo zadostnih varnostnih odredb, kakor poročajo hrvaški listi. Ljudje, ki strežejo bolnikom, ki prenašajo bolnike iz hiš na vozove in jih vozijo v bolnišnico, ki odnašajo posteljino od kolere okuženih bolnikov, hodijo prosto po mestu ter občujejo svobodno z ostalim prebivalstvom. Baje je tudi dognano, da je tudi nek zdravnik, ki je bil pri nekem na kolero obolelem bolniku, odšel naravnost k nekemu drugemu klijentu, ne da bi se prej desinficiral. Čudne razmere! — Včeraj je bilo mesec dni od prvih pojavov kolere na Hrvaškem.

Med tem časom je obolelo na kolero 51 oseb, 24 oseb pa je na kolero umrlo.

— **Zanimiva razstava** bo zopet prihodnje leto na Dunaju, kakor smo že kratko menili. Na prostoru let. lovške razstave se bo vršila mednarodna razstava za **godbo, petje, upodabljalno umetnost, gledališče in nove iznajdbe na vseh poljih kulture.** Poleg sedanjih paviljonov bo zgrajeno, tudi veliko vzorno gledališče in velikanska pevska dvorana. Na tej razstavi naj bi se pokazal, kakor žele osnovatelji te ideje, **kulturni napredek vseh narodov v Avstriji.** V kulturnem napredku naš narod ni zadnji, napravil je uprav v tem oziru ogromne korake, zato naj bi se kmalu vršilo posvetovanje, kako bi bili Slovenci na tej razstavi zastopani na čast našemu narodu in v reklamo naši domovini!

— **V Senožeah** je dne 20. t. m. umrl 90 let stari Ivan Čehovin. Sploh dosega v Senožeah mnogi jako visoko starost, kar priča, da je kraj zdrav.

— **Kandidatura hrvaškega bana.** Poroča se iz Zagreba, da baje namerava ban Tomašić odstopiti kot kandidat proti dr. Šurminu v Zagrebu v prvem okraju.

— **Poročil** se je gospod Fr. Stadler, železnični bradnik v Trnovem v Ilir. Bistrici, z gospico Antonijo Lubšina, posestnico v Brežicah. Čestitamo!

— **Mostarski biskup fra Buconjić** — obolel. Hercegovski škof fra Paskal Buconjić se je v torek povrnil z birme v Konjicah v Mostar, kjer mu je nenadoma postalo slabo, da je moral leči v posteljo. Priznani zdravniki so izjavili, da je biskupovo stanje brezupno. Bolniku strežejo bratje frančiškani, ter je pri njem tudi vedno hercegovski frančiškanski provincijal fra Andrej Miletić.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Vabilo k mesečnemu zborovanju, ki se bo vršilo v četrtek, 27. oktobra, ob pol 6. uri zvečer v prosekuri deželne bolnišnice. — Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Dr. A. Levčnik: Ali so rezultati perkusije pljučnih konic po Kroenigovi metodi za praktičnega zdravnika porabni? 3. Demonstracije.

— **Hrvaške volitve.** Hrvaška deželna vlada je za dan volitev (28. oktobra) zaprosila vojaško asitenco in proračunala v ta namen 200.000 K. Hrvaški listi se čudijo, čemu tolika vojaška pomoč, ko vlada v vseh okrajih mir in red; morda hoče Tomašić izvesti volitve po zadnjem Khuenovem zgledu na Slovaškem?

— **Poročil** se je g. dr. Jos. Šmajdek, proforski kandidat in učitelj na meščanski šoli v Postojni z gdč. Kalanovo iz Št. Petra. — G. Fran Starman, učitelj v Kuteževem se je poročil z gdč. Jakšetič iz Podgraja.

— **Iz učiteljske službe.** Nameščeni so: Ana Čop, kot začasna učiteljica v Kranjski gori, bivši učitelj v Ligojni, Ernest Šusteršič, kot začasni učitelj v Zagozdecu; Marija Hren, kot začasna učiteljica v Dolenjem Zemonu; Karolina Kramar, kot suplentka v Dolenji vasi in Marija Schweiger, kot suplentka v Velikem Podlogu.

— **Razpisana učiteljska služba.** Nadučiteljsko mesto na trirazrednici v Valtji vasi (okraj Novo mesto), v stalno nameščenje do 9. novembra t. l.

— **Poročil** se je v Trstu g. Fran Bandel, c. kr. računski asistent z gdč. Olgo Deklevo.

— **Umrli** je v Gradcu podjetnik za betonske stavbe g. Franc Vargazon. — V Poljčanah je umrl umirovljeni sodni oficijal Karel Negovetič.

KAJ ZAHTEVA WOLF NA ČEŠKEM.

Znani vsenemški Wolf je nemške zahteve na Češkem v Ustju na shodu sledeče sestavil:

1. Deželni odbor naj se razdeli v sekcije, bodisi po ločenih senatih ali pa, da se razdele referati tako, kakor je predlagal Eppinger. 2. Izpremeni naj se deželni red z ustanovitvijo volivnih in veto-kurij. 3. Kolikor mitgoče obširna omejitve. Odločitev o delosposobnosti češkega deželnega zbora pače šele na skupnem shodu nemških poslancev.

V MORAVSKEM DEŽELNEM ZBORU Nemci nadaljujejo obstrukcijo. Vložili so na novo 11 nujnih predlogov.

KHUIEN BOLAN.

Khuen se bo moral pustiti na obeh operirati. Nastopiti bo moral zato trimesečni dopust. Zastopal ga bo najbrže Hieronymi, ki je star 75 let. A ker je Khuen ministrski predsednik, minister za notranje stvari, minister a latere in minister za Hrvaško, pač Hieronymi ne bo mogel opravljati vseh Khuenovih poslov, vsled česar bodo morali imenovati več novih ministrov.

NOVI KANALI V NEMCIJI.

V Nemčiji nameravajo v velikem obsegu urediti nemške reke tako, da bodo sposobne za paroplovstvo.

BOLEZEN SRBSKEGA PRESTOLNASLEDNIKA.

Nevarno obolelemu srbskemu prestolonasledniku se je izboljšalo zdravstveno stanje.

TURČIJA ZNIŽA PLAČE URADNIŠTVU.

Turška vlada namerava znižati plače uradništvu za tri odstotke mornarici v prilog.

KMEČKO GIBANJE V BOSNI.

Iz Banjaluke se poroča, da se kmečki upor še ni polegel. Kmetje so ubili nekega bega, v Agičih so zažgali mohamedancem veliko število senikov, v Prnjavoru pa nekemu posestniku vse zgradbe. V okraju Dervent je oblast obožila mohamedanske posestnike, da se morejo braniti pred morebitnimi napadi. Okrožnega predstojnika v Tuzli so kmetje na potu napadli in se je rešil z begom v avtomobilu. Uporniki so sami Srbi.

„Slovenska Straža.“

Novi podružnici se ustanovita v Prvačini na Goriškem in za Maribor in okolico. Tudi iz drugih krajev nam prihajajo poročila, da se snujejo nove podružnice. Na delo! Za novo leto naj jih bo 200!

Seja glavnega odbora se je vsled raznih ovir določila za prve dni meseca novembra. Dan pravočasno sporočimo. Gg. pokrajinske odbornike prosimo, da sestavijo svoje referate. One gospode, ki so dobili okrožnici »Vse za rešitev naše zemlje« in »Naš dom« prosimo, da nam pismeno odgovorijo ali se pa osebno udeležijo seje glavnega odbora.

Podružnice naj živahno agitirajo za naše blago! Danes opozarjamo posebno na užigalice »V korist obmejnim Slovincem!« — Širite uporabo slovenske Tolstovrške slatine. Vsaki steklenici je priložen kupon. Zbirajte pri odjemalcih kupone in jih pošiljajte Slovenski Straži!

Ali je še kaj takih slovenskih hiš? V Sv. Ivanu pri Trstu ima Slovenska Straža v hiši veleposestnika gospoda Josipa Hvala nič manj kakor 8 članov: Josip, Zofija, Bogomir, Danica, Zoran, Metod, Gorazd, Ljubica. V Zrečah pri Konjicah na Štajerskem je velesp. g. veleposestnik in trgovec Martin Kračun vpisal 6 članov svoje družine v Slovensko Stražo. Naj bi v slehernem slovenskem domu živela taka narodna zavednost in požrtvovalnost! Slovenski domovi, sledite tem vzorom!

Ali bodo letos Mohorjani pozabili na Slovensko Stražo?

Naprodaj je dobrodoča trgovina, tik farnе cerkve nekje na Štajerskem. Cena 6000 K do 7000 K. Več pove Slovenska Straža.

Opozarjamo na prihodnjo številko Narodno obrambnega Vestnika.

Slovinci! Ljudsko štetje se bliža. Ali ste pripravljeni? Nemci in Italijani se na tihem pripravljajo — proti nam.

Prosimo odgovora na okrožnico glede **popirja.** Zamuda je škoda!

Slomškov dar po 20 K.

140. Prof. Ivan Fon, Celje, 20 K. — 141. Janez Kozinc, župnik, Slivnica pri Celju, 20 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Anton Šparl, št. Vid na Planini od vesele družbe pri Zakošek, 6 K. — Slovenec v bližini Avstralije 10 K.

Ljubljanske novice.

Ij **Veliko ljudsko skioptično predavanje** priredi S. K. S. Z. prihodnji torek točno ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. **Prvikrat bo ta večer deloval nov, najmodernejši skioptikon, ki je eden največjih skioptikonov v Avstriji** in opremljen z vsemi najmodernejšimi pripomočki. Kaj takega se doslej še ni videlo v Ljubljani. Poleg tega bo tudi snov predavanja izredno zanimiva: **Slovinci v Jeruzalemu.** Predaval bo vodja slovenskega jeruzalemskega romanja. Predavanje bo spremljalo petje pevcev »Ljubljane«. Pričakujemo, da bo občinstvo upoštevalo velik trud in velike stroške, ki so zvezani s takim predavanjem ter da bo v torek zvečer napolnilo »Unionovo« dvorano.

Ij **Vsi člani in članice naših ljubljanskih društev** naj najživahnejše agitirajo za veliko skioptično predavanje, ki se vrši prihodnji torek v veliki dvorani »Uniona«.

Ij **Redna predavanja S. K. S. Z.,** ki se vrše vsako sredo v društveni dvorani,

ni, zbirajo vedno več občinstva. Predavatelji so si izbrali jako zanimive snovi. Preteklo sredo je predaval dr. Leonard jako zanimivo: »Kako so nastale slovanske države«. O tem predavanju bomo kaj več izpregovorili v »Slovenčevem« podlistku. Prihodnjo sredo točno ob pol osmi uri zvečer bo v S. K. S. Z. zopet jako zanimivo predavanje. Predaval bo g. dr. V. Pegan: »**Iz življenja hudodelcev.**« Vabimo!

Ij **Mešani zbor »Ljubljane«** ima danes zvečer ob pol 8. uri vajo v pritlični dvorani S. K. S. Z. Stvar je kakor znano zelo nujna, zato prosim polnoštevilne pa točne udeležbe. — Zborovodja.

Ij **Kam jutri popoldne? — Vsi v Trnovi!** Jutri popoldne pohočimo na vinsko trgatve, katero priredi naše izobraževalno društvo za Trnovo-Krakovo v gostilniških prostorih Gostinčarjeve gostilne na Opekarski cesti. Vstopnina je prosta, vendar se hvaležnost sprejme vsak dar, ker je čisti dobiček namenjen za društveno knjižnico. Za izvrstno zabavo je preskrbljeno, zato ne bo nikomur žal, kdor pride. Jutri popoldne torej vsi v Trnovo!

Ij **Na prireditve Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov,** ki se vrši jutri, v nedeljo, 23. t. m., ob 6. uri zvečer v »Rokodelskem domu«, še enkrat opozarjamo. Kakor se razvidi iz sporeda, ki obsega umetne pevske točke, govor in igro »Črni vitez«, seje društvo resno potrudilo, da poda občinstvu v resnici plemenit duševni vzitek. Mnogobrojna udeležba, katere je pričakovati, bo društvu v vzpodbudo, da nas še večkrat razveseli s priljubljenimi prireditvami v »Rokodelskem domu«.

Ij **Kako si mladini mislijo odpravo draginje?** To je včeraj glaslo mladinov prav dobro povedalo in — draginje ne bo več. Pravi, »da se povsod pojavljajo demonstracije, samo — Ljubljana molči«. Radovedni smo res, kje se je z demonstracijami že odpravila draginja. Ali morda v svobodni Francoski, kjer je tolika, da se boje revolucije? Za odpravo draginje je treba drugačnih ukrepov in drugačnih glav, kakor so mladinske, ki mislijo vedno le z upitjem kaj doseči, pa s svojimi nepremišljenostmi le škodujejo stvari. Mladini bi torej zeleli zopet demonstracije in zato kličejo: »Pokažite, da se hočete braniti proti nepravilnemu gospodarstvu v naši deželi!« Bil bi pač vsak neumen, kdor bi šel na led mladinskim namenom, ker mladini hočejo demonstracije ne radi draginje, ampak radi — sebe in svojih nizkih političnih namenov. Ali menijo mladini, da bodo Ljubljančanje res tako neumni, da bi radi njihovih namenov nesli svoje kože na trg? Tako obnašanje mladinov pa ravno kaže, kako malo resno jim je za stvar in da jim je vse le za upitje. To upitje pa je že tolikokrat pokazalo kake namene ima, da pride presneto malo v poštev pri delu za odpravo draginje in je to posebno dobro praktično pokazal dr. Oražen takrat, ko so mladini upili radi piva. Pri delu za odpravo draginje je treba drugačnih ukrepov kot pa — mladinskega kričanja in mladinskih demonstracij.

Ij **Zanimive priprave.** Neki znanj »agitator« je lovil te dni obrtniške vajence po mestu, ko so se vajenci vračali od dela domov. Vabil jih je k »petju«, pri tem »petju« pa ni bilo nobenega petja, ampak samo nagovarjanje, naj jutri, ko se bo vršil v »Mestnem domu« shod proti draginji, vajenci po mestu kričali. Nekateri mojstri so sklenili danes zvečer posvariti vajence, naj ne gredo na led izvestnim agitatorjem, ker se s kričanjem ljubljanskih vajencev svetovna draginja ne bo omejila. Tudi stariši naj bi pazili na svoje otroke, da jih ne bodo zapeljali veliki otroci.

Ij **Za dobra in cena živila.** Vsi pametni ljudje so že ene misli v tem, da se da dobro in ceno meso dobiti samo po dobro razviti živinoreji. Po uvozu tujega mesa se vpije, a to bi bila v najboljšem slučaju prav malovredna pomoč za nekaj hipov. Treba je storiti nekaj trajnega in korenitega. V deželncem dvorcu je bil včeraj posvet, ki so se ga udeležili vsi poslanci S. L. S. in zastopniki kmetijske družbe. Tu se je sklepalo o veliki akciji za povzdigo živinoreje. Nakupilo in uvozilo se bo bikov, krav in telic najboljših plemen in perazdelilo z deželnimi in državnimi prispevki k nakupu med domače živinorejce, da se povzdigne ne le število, ampak v prvi vrsti kvaliteta naše živine. To je edino pametni način domačega gospodarstva, ki bo imel blagodejne posledice za mesta, ako bodo mestni konsumentje znali ta položaj izrabiti in stopiti v direktni stik s producentom.

Ij **Na I. mestni deški ljudski šoli** je danes dopoldne šolski zdravnik vpricho

posebej povabljenih starišev temeljito preiskaval učence prvega razreda. Po daljšem uvodu, v katerem je zdravnik podal navzočim očetom in materam splošna navodila o otroškem zdravju, se je vršila preiskava vsakega posameznega otroka z ozirom na stanje in delovanje pljuč, razvoju hrbtnice, glasil, vida in sluha. Take preiskave se bodo odslej večkrat ponavljale.

Ij Umetniška razstava v proslavo 80. rojstnega leta Nj. Veličanstva. Oni oddelek razstave, ki doslej še ni bil dostopen občinstvu, je zdaj urejen in bo v nedeljo, dne 23. t. m., otvorjen. Tako je zdaj razstava popolna ter je pričakovati vsled njene obile in zanimive vsebine gotovo izvanredno dober obisk. Ker je mnogo umotvorov dospelo šele poslednje dni v Ljubljano, ni bilo mogoče katalogov doslej izgotoviti; pripravljajo pa se že in bodo zanesljivo kakor hitro mogoče v večjem številu izšli. Katalogi so namreč to pot ilustrirani in vsebujejo poleg seznama tudi kratke živitopise umrlih umetnikov, tako da ne bo knjižica služila le kot vodja skozi razstavo, ampak bo stalne vrednosti. Obiskovalci naj se za zdaj blagovolijo zadovoljiti z listki, ki so pritrjeni poleg vsakega umotvora.

Ij Koncert »Slovenske Filharmonije«. Spored jutrajšnjega koncerta v veliki dvorani hotela »Union« ima tri oddelke in vsebuje drugi del sinfonično glasbo. Opozorjamo na Mendelsohn: godba k »Senu poletne noči« (Sommer-nachtstraum); Liszt: »Ogrska rapsodija št. 2«; Svendsen: »Romanca za gosle« (solo g. koncertnega mojstra M. Kaláb) in Czajank: »Sinfonična overtura«. Prvi in tretji del prinaša skladbe mojstrov: Weber, Puccini, Strauss, Léhar, Komzak in dr. Začetek koncerta ob osmi uri zvečer. Vstopnina 60 v.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes zvečer za nepar izvrstna komedija L. Thome »Lokalna železnica« in B. Vikove-Kunetičke dramolet »Punčka«. Sodeluje del orchestra in del zbor, ki predstavljata vaško godbo in vaške pevce. — Jutri v nedeljo popoldne ob 3. uri ljudska in mladinska predstava pri zelo znižanih cenah operete »Knežna«; zvečer ob 7. uri velika japonska drama »Tajfun«, za par, ki je izredno ugajala in se splošno zahteva. — V torek prvič Leva G. Birinskega ruska tragedija »Moloh«, za nepar.

Ij G. Trgovca Ivan Keber nam piše z Reke: Slučajno mi je prišel v roke »Slovenec« št. 239, od 20. oktobra t. l., kjer sem bral med drugimi novicami tudi »Poizkušeni samoum Ljubljancina na Reki«. Vsebinske note pa ne odgovarja popolnoma resnici in prosim, da blagovolite to novico v toliko popraviti, da ne bodo pri tem popolnoma neprizadeti trpeli krivico. V kratkih besedah povedano, je resnica na tem to, da sem dospel v nedeljo popoldne na Reko, kjer me je pričakovala moja soproga, katera mi je prihitela naproti iz Opatije, kjer se nahaja radi bolehnosti. Tožil sem ji kako kruto me preganja ljubljanska sodnija radi varstvene zadeve otrok prvega zakona, kakor tudi radi moje lastne osebe. Kar se tega tiče bi imel precej gradiva izročiti javnosti. Nadalje sem soprogi tožil radi rodbinskih razmer in gotovih oseb, katere nimajo družega posla, kakor me nezasluzeno obrekovati in s tem izpostavljati javnosti. Prosil sem svojo soprogo naj napravi po njeni moči mir. V tem trenutku občevanja s soprogo in ko sem pomislil nazaj na vse; kar sem pretrpel, ko sem po smrti svoje prve soproge izgubil vse svoje premoženje, da si rešim svoje dobro ime in sem vkljub temu vedno gledal na to, da so otroci dobro preskrbljeni, še vedno tako preganjan od sodnije in gotovih krogov, obšel me je obup, da sem v trenutku svoje razburjenosti ta čin izvršil. Ni res da bi bolehal na kaki neozdravljivi bolezn, res pa je, da se je moja soproga ljubomilo zame zavzela za časa, ko sem se nahajal v bolnici, da nima ista prav nobene krivde na tem činu in da živim z isto v najboljšem sporazumu. Prosim, da blagovolite v Vašem cenjenem listu to objaviti. — Z odličnim spoštovanjem Ivan Keber. — Reka, 21. oktobra 1910.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri v nedeljo se bo pri veliki maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa in hon. s. Caecilae, zl. Ad. Kaim, Graduale »Loens iste«, zl. A. Foerster, Ofertorij »Domine Deus«, zl. St. Premlr.

Ij Petdesetletnica slovenske himne. Danes je petdeset let, odkar se je pri »Besedi« Slovanskega pevskega društva na Dunaju v Sperlovi dvorani prvikrat pela Davor. Jenka »Naprej za-

stava Slave«. »Glasbena Matica« priredi v spomin petdesetletnice slovenske himne, o kateri pa kakor znano trdijo »Novi Akordi«, da je posneta po stari slovenski narodni pesmi, v nedeljo, dne 6. novembra skladatelju Davorinu Jenku častni večer.

Ij Zaloga soli na tukajšnjem državnem kolodvoru. Včeraj so na tukajšnjem državnem kolodvoru uradno stehali vagon soli, ki je dospel iz Trsta. Tehtali so po štiri vreče po 50 kg hkrati in pri tem se je dognalo, da primanjkuje redno po 4 do 5 kg soli. Uvedena je natančna preiskava, ki bo dognala, kje se je naredila ta »pomota« in kdo jo je zakrivil. O uspehu te preiskave bomo svoječasno obširneje poročali.

Ij Umrli so v Ljubljani: Daniel Pleško, sin železolivarja, 2 meseca in pol. — Marija Koželj, hči trgovskega sodnika, 9 let in pol.

Ij Zaradi nenravnostnega dejanja na javni ulici, je bil včeraj prijat nek okoli 45 let stari mož, kateri pa je že del časa bolan na živcih ter je bil svoj čas že v blaznici v Feldhofu pri Gradcu. Tudi sedaj so ga oddali v blaznico.

Ij Goljuf. Včeraj je na Poljanski cesti nek neznan človek obiskal tri obrtnike in od njih skušal pod raznimi pretvezami izvabiti manjše vsote denarja. Ker se mu pa nikjer ni posrečilo, je zopet izginil iz Poljan.

Ij Mestna policija je v teku včerajšnjega dne aretovala 20 oseb in sicer eno zaradi razgrajanja, eno zaradi pijanosti, tri zaradi postopanja, 15 pa zaradi beračenja od hiše do hiše. Proti vsem se je uvedlo primerno kazensko postopanje.

Ij Nezgode na lovu se v zadnjem času znatno množe. Tako je bil zadnjo nedeljo obstreljen na lovu na Gorenjskem nek trgovski sodnik iz Ljubljane, k sreči ne nevarno. — Predvčerajšnjem pa se je primerila blizu Naklega resnejša nezgoda. Pri tem je bil žrtev nek posestnik, ki je kosil steljo in resje ter spodil zajca izpod grma. Puška počni in kosec je bil občutno obstreljen. Nek lovec, baje iz Kranja, je bil tako zaverovan v zajca, da je posestnika popolnoma izpregledal. — Na lovu bi bila pač večja previdnost umestna.

Ij Nesreča. Ko je šla včeraj po Čevljarski ulici 71letna vdova Jera Aubeleja, jo je nek možki s tako silo sunil, da je padla in si zlomila desno roko. Policijski stražnik jo je pripeljal na osrednjo stražnico, kjer so ji dali prvo pomoč, potem pa so jo z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnišnico.

Ij Pogon. Včeraj zjutraj je napravila policija pogon po Ilovci, Hauptmanci in Karolinski zemlji. Izsledila in aretovala je tri sumljive osebe.

Ij Oblasti zasledujejo 50letnega dninarja Egidija Okorna, ki je pred kratkim ukradel v župni cerkvi iz oltarja 56 K vreden prt in ga prodal nekemu gostilničarju na Spodnjem Berniku. Zasledovani je sumljiv tudi drugih cerkvenih tatvin.

Ij Utopljenec, katerega so vojaki pri Vodmatu potegnili iz vode, je brezdomno pogrešani Toenisov dninar Jakob Prelovšek.

Štajerske novice.

š Žitale pri Rogatcu. V nedeljo dne 23. oktobra po večernicah bo v »stari šoli« ustanovni shod »Katoliškega bralnega in izobraževalnega društva v Zitalah«. Spored: Pozdrav. Pesem: Pobratimija. Govor (govori k državnim in deželni poslanec dr. Korošec). Vpisovanje novih članov. Volitev odbora. Pesem: Lepa naša domovina. »Mišji strup« (kratek šaljev prizor). Pesem: Oj, ti moj dom.

š Kmetijska gospodinjstva šola na Teharjih bode imela prihodnji torek, 25. t. m. ob pol 11. javno skušnjo, h koji se vabijo vsi prijatelji in dobrotniki. Sklep šolskega I. tečaja bode v sredo, 26. t. m.; začetek novega šolskega leta pa 3. novembra. Par prostorov je v zavodu še nezasedenih. Katera misli vstopiti kot gojenka, se mora prigrasiti vsaj do 1. novembra.

š Lovska smola. Iz Petrovč pišejo: Veleposestnik Jezovnik iz Arje vasi je naročil svojemu lovcu, redarju Žagarju, naj mu ustrelji zajca, ker ga nujno rabi. Žagar je tri dni lovil tega zajca, a ga ni mogel dobiti. Tretji dan pa je prišel domu in komaj se je vsedel, je že zavpil nek fant skozi okno: »Zajca imate v veži!« Psi so namreč prignali nekega zajca in ker se ni mogel nikamor rešiti, je skočil skozi odprta vrata

v vežo občinske hiše. Navzoči fant je hitro zaprl vrata in zajec je bil vjet. Ker pa je bil s tujega lovišča, ga Žagar navzlic temu ni mogel izročiti svojemu naročniku. — Pa ne da bi kdo mislil, da ta dogodek ni resničen!

Kupujte le vžigalice: „V korist obmejnim Slovincem“.

Razne stvari.

Največja ladja na svetu. Včeraj so spustili v Belfastu v morje ladjo, o kateri trdijo Angleži zmagoslavno, da je največja na svetu. Last je parobrodne družbe White Star Line, ter je namenjena za vožnjo v New York. Ko bo ladja znotraj popolnoma opremljena, se bo v juliju prihodnjega leta izročila prometu. Poroča se, da je ladja »Olympia«, kakor se imenuje, dolga 280 metrov in visoka 20 metrov. Ta morski velikan, ki bo veljal 36 milijonov kron, bo imel prostora za 600 potnikov prvega razreda, 1200 potnikov drugega razreda in za 3200 potnikov v medkrovu. Na tej ladji ne bo ničesar nedostajalo, kar se tiče notranje opreme in razkošnosti. Imela bo svoje zimske vrtove in koncertne dvorane, posebno igrišče za otroke, zlatarsko delavnico in damsko konfekcijo, tako da ne bodo ničesar pogrešali milijonarji, ki se vozijo iz Čikaga in New Yorka v Evropo. Najbolj znamenita pa bo kavarna, ki bo zgrajena v podobi verande na najvišjem krovu, 16 metrov nad morjem, odkoder bo velik razgled preko morja.

Tudi zdravniki stavkajo. Iz Arada poročajo, da so zdravniki tamkajšnje okrajne blagajne začeli stavkati. Policija je prisilila svoje zdravnike, da morajo zdraviti člane okrajne bolniške blagajne, tako, da morebiti stavka zdravnikov blagajne — ne bo uspela.

Protiv draginjav Belgiji. V Bruslju in v provinci so se živila in meso tako podražila, da so v nekaterih mestih nastale vsled tega pravcate revolte. V Charleroiu je napadlo občinstvo prodajalce na trgu, ki so morali bežati. Ljudje so pometali po tleh zelenjavo in jo poteptali, ponesnažili maslo in razbili na tisoče jajc. V nekem francosko-belgijskem mestu so ženske atakirale prodajalce na trgu. Ko se jih je hotelo aretirati, so se postavile tako besno v bran, da jih je morala policija naravnost vlačiti na stražnico, kjer so pa naravnost zbesnele. Križ je bil seveda še večji, ker so bile med razburjenimi ženskami tudi žene policajev.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Ljubljanske občinske volitve.

Deželni predsednik baron Schwarz je izdal danes sledeči razglas: »Ker je tuuradni ukaz z dne 31. avgusta 1910. l. št. 2040/pr., s katerim se je občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljana razpustil, stopil v pravno moč, razpišem na temelju veljavnega odstavka § 87. obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljana, (zakon 17. oktobra, dež. zak. št. 31), nove volitve vseh članov občinskega sveta Ljubljane. — To se daje s tem na občno znanje s pristavkom, da se po § 21. zgoraj navedenim zakonom izdanega novega občinskega volivnega reda za mesto Ljubljana zaradi priprav za nove volitve (sestave imenikov volivcev) obenem potrebno ukrene. — Da so imeniki volivcev vsakomur na upogled razgrnjeni se svoječasno razglasi po predpisih § 19. l. c. — Ravno tako se volitev pozneje določi.«

Telefonska in brzojavna poročila.

SPOR MED SLOVANI IN LAHI V ISTRI.

Trst, 22. oktobra. Vsled slovanske obstrukcije v istrskem deželnem zboru, se je razdružil tudi odbor, ki je bil izvoljen, da doseže definitivni narodnostni sporazum v deželi. Lahji se kažejo jako korajžne, češ, da se prav nič ne boje novih volitev.

NOVI PAPEŽEV NUNCIJ NA DUNAJU.

Dunaj, 22. oktobra. Namestu sedanjega papeževga nuncija Granito di Belmonte, ki, kakor znano, v kratkem postane kardinal, bo imenovan za no-

vega papeževga nuncija na Dunaju redovnik Columban Brugger, opat samostana Maria Einsiedeln. Opat Brugger je bil rojen leta 1855. v Baselu, v duhovnika je bil posvečen leta 1878. ter je študiral na univerzi v Carlsruhu. Brugger je znan kot fizik in velik ljubitelj ter poznavalec godbe. Opaža se zadnji čas sploh tendenco Vatikana nunciature podeljevati redovnikom.

DRŽAVNI POSLANEC REDLICH PONESREČIL.

Dunaj, 22. oktobra. Vseučiliški profesor, državni poslanec Redlich je v Ameriki pri neki avtomobilni vožnji ponesrečil ter je ranjen. Redlich se je odpeljal z Dunaja v Ameriko, da predava na raznih univerzah in se vozi na ta predavanja z avtomobilom.

AVSTRO-OGRSKA BANKA.

Dunaj, 22. oktobra. Avstro-ogrška banka je zvišala obrestno mero od 4 na 5 odstotkov.

ARGENTINSKO MESO NA DUNAJU.

Dunaj, 22. oktobra. Danes so mesarji in akcijska klavnica prodajali sem došlo argentinsko meso. Meso je bilo razprodano v pol ure, kdor je pozneje prišel, ni nič dobil. Tako je zopet za dva meseca stvar z argentinskim mesom odpravljena, ker prihodnja pošiljatev pride na Dunaj šele meseca decembra in tako male pošiljatev sploh ne pridejo v poštev. Na prodajališčih so bili burni prizori in je morala policija napravljati red.

ZASEDANJE ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 22. oktobra. Prva plenarna seja češkega deželnega zbora, ki je bila sprva določena na včeraj, bo sklicana za v petek 28. oktobra, ako se bo do takrat konstatiralo dovoljen uspeh v sporazumnostnih pogajanjih nacionalno-politične komisije in njenih pododsekih.

DRAVA OKUŽENA?

Osijek, 22. oktobra. Oblast je radi kolere strogo prepovedala vsako rabo vode iz Drave.

VELIKE USTANOVE ZA DOBRODELNE NAMENE.

Praga, 22. oktobra. V Wörishofnu je umrl 23. septembra t. l. Jožef Frietsch, rojen v Pragi, ki je določil v svoji oporoki precejšnje zneske v dobrodelne namene. Tako je n. pr. določil 460.000 K za ustanove slepcem, onemoglim in umobolnim na Češkem. Dalje je Frietsch določil, da se njegovo posestvo v Obernkisu pri Meranu preosnuje v azil. Oprema hiše v vrednosti 600.000 K se bo prodala ter se bo skupiček istotako porabil v dobrodelne namene. Ostanek premoženja, okoli milijon kron, je določil za revne sorodnike in razne druge humanitarne namene.

APOSTOLSKI NUNCIJ ODPOTOVAL IZ LIZBONE.

Rim, 22. oktobra. »Giornale d'Italia« poroča: Apostolski nuncij v Lizboni je odpotoval v Rim na poziv kardinala državnega tajnika Mery del Vala. Mons. Aloysio Masella ostane v Lizboni.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 22. oktobra. Še vedno se skuša povzročiti na vseh železniških progah znatno škodo železniški upravi. Na kolinski brzovlak, ki zapušča Pariz ob deseti uri zvečer, so neznanci metali kamenje pred mostom pri Rue de la Revolte ter težko poškodovali tovorni voz. Napadalcev doslej še niso zasledili.

ZANIMIVI POIZKUSI V PARIZU.

Pariz, 22. oktobra. Včeraj so se vršili na Eifflovem stolpu zanimivi poizkusi z od stotnika Varona izumljenim aparatom, ki naj bi bil orožje proti aeroplanom. Aparat je kopje, ki se ga vrže iz zrakoplova na spodaj leteči aeroplan ali zrakoplov, ki preseka ovoj, na to pa se razleti neka petarda, ki uniči aeroplan oziroma zrakoplov.

OBDUKCIJA LUCCHENIJEVEGA TRUPLA.

Geneva, 22. oktobra. Lucchenijevo truplo, ki so ga mnogokrat fotografirali, so včeraj obducirali. O obrazu so prej naredili malčev posnetek. Pri obdukciji se je obračalo glavno pozornost na anatomske spremembe v možganih. Preiskava pa še ni končana. Ker od strani sorodnikov ni došel nikak ugovor, bodo posamezne dele trupla v tukajšnjem anatomskem zavodu porabili v študijske namene.

H. SUTTNER urar prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici

Tovarniška znamka „IKO“

Cenik zastoni in pošiljnice

NEMSKA NARODNA ŠOLA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 21. oktobra. Naučni minister je javil včeraj magistratu, da je dovolil Nemcem, ki niso ogrski državljani, da si osnujejo šolo v Budimpešti. Vsi grbi in narodni znaki so prepovedani ter se daje magistratu pravica kontrole, da se šola ne razvija v duhu protivnemu ogrski državni ideji.

Kavino zrno, ta zlahkni sad, je dobil tekmovalko, ki je sicer ne bo izpodrinila, to tudi ni nameravano, ki pa onim mnogim, kateri niso bi uživali zrnate kave iz kateregasibodi vzroka, znatno olajšuje nje zdrževanje. — Kako se imenuje? — »Francikova« ržena kava z znamko »Perlo«! Ta žitna specialiteta je toli prijetnega okusa, da bi se mogel tudi najbolj izbirčen kavopivec sprijazniti z njo; pri pokušanju skoro ni verjeti, da se v zmltku teh krasnih, na našem domačem polju pridelanih in na poseben način praženih, rjavih zrnih ne nahaja prav nič indijske zrnate kave, toli sličen je okus zvretka. Prijeten grenki okus te ržene kave ima za posledico, da se le-ta čimdalje temraje pije. Manjka ji onega sladkega okusa ječmenove kave, ki je vzrok, da se ta navadno kmalu pristudi, in to je posebna prednost naše ržene kave. Ako se primesi še eno nožno ost znanega in priljubljenega »Francikovega« pridatka za kavo v zabojčkih ali zavojih, se dobi zvretke še polnejšega okusa in lepe zlatorjave barve.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, to je preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica šte. 5 na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte).

Znana najboljša platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezanine. — Znana najboljša perilo. — Najcenejši nakup.

— Opreme za neveste! —

2965

Krondorfer se kol naravna namizna voda prve vrste in kol zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolešii želodca in mehurja najbolje priporoča.

Mesto posebnih obvestil.

Rodbina Koželj naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je po preteku par dni izgubila drugo čez vse ljubljeno hčerko

Marico Koželj

učenka III. razreda pri sv. Jakobu

ki je danes dne 22. oktobra ob 10. uri dopoldne po dolgi mučni boleznii v dobi 10. let mirno v Gospodni zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v ponedeljek dne 24. oktobra ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališče k svetemu Križu.

Ljubljana, 22. oktobra 1910.

3125

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

DNO	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
21	9. zveč.	729,9	9,9	sl. vzh.	dež	
22	7. zjut.	27,4	8,4	sr. svzh.	dež	7,7
	2. pop.	29,0	9,0	sl. jug	,,	

Srednja včerašnja temp. 9,7°, norm. 9,5°.

Preprost, izdaten in stanovitven je CIRINE za parket!

Prosimo se za 4 steklenice »Cirine«, ker sem z njim glede na blesk, izdatnost, stanovitnost in preprostost porabe jako zadovoljen. Banjaluka, 15. decembra 1904. Podp. O. Mukarovskij.

Dobi se povsod, 1 steklenica K 3.—, 1/2 steklenice K 1,70. Edini izdelovalec I. Lorenč & Co., Heb (Eger), Češko.

BILINSKA KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.

O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani. 2590

NESTLÉ-jeva moka za otroke
Priznana redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obravnaje in odstranjuje otročjo drisko in bljavaje, črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ Dunaj I. Biberstrasse 11.

Kurzi efektov in menjic.
dne 21. oktobra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9310
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9305
Skupna 4 2/2% papirna renta, februar—avgust	9675
Skupna 4 2/2% srebrna renta, april—oktober	9675
Avstrijska zlata renta	11545
Avstrijska krona renta 4%	9305
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8285
Ogrska zlata renta 4%	11125
Ogrska krona renta 4%	9170
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8095
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	1868
Kreditne delnice	66875
London vlista	24090 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark 20 mark	11767 1/2
20 frankov	2951
20 frankov	1909 1/2
Italijanski bankovci	9475
Rublji	254 1/4

ČASTITE DAME!

Ne obotavljajte se več in prepričajte se s poskusom, da **Pilnačekov LANOL**

dela in hrani krasno in nežno polt. Ako se umivamo z »LANOLOM«, ni treba nikakih krem, ki so potrebne pri rabi raznih drugih mil, kajti

LANOL

po svoji sestavini nadomešča popolno kremo. En komad »LANOLA« prodaja se za 70 vinarjev. Dobiva se v Ljubljani pri sledečih tvrdkah:

- Fran Češnovar, Dolenjska cesta.
- B. Čvančara, Selenburgova ulica.
- Emil Dobrič, Prešernova ulica.
- Fr. Igljič, Mestni trg.
- Ivan Jelačin, Rimska cesta.
- Anton Kanc, Židovska ulica.
- Ant. Krisper, Mestni trg.
- J. Krivic, Dunajska cesta.
- Leskovic & Meden, Jurčičev trg.
- T. Mencinger, Sv. Petra cesta.
- Matej Orehek, Kolodvorska ulica.
- Vaso Petričič, Mestni trg.
- Ivan Podboj, Sv. Petra cesta.
- Fran Sark, Marije Terezije cesta.
- Berta Sevar, Sv. Jakoba trg.
- Mg. Ph. R. Sušnik, Marijin trg.
- A. Sušnik, Zaloška cesta.
- A. Šarabon, Zaloška cesta.
- Anton Škof, Dunajska cesta.
- Josip Šporn, Sv. Petra cesta.
- And. Verbič, Turjaški trg. 3126

Izgotavlja edino c. in kr. dvorni zalagatelj **J. Pilnaček**, Hradec Hráiové, na Češkem.

Perje za postelje in puh

2587 priporoča po najnižjih cenah 52—1 F. HITI pred Skofijo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Iščem osebo

ki bi bila zmožna voditi trgovino in gostilno, oziroma ako bi dotičniku hiša ugajala, se pod ugodnimi pogoji z vsemi obrti da v najem ali pa tudi proda. Več se poizve pri lastniku Valentinu Debeljaku v Škofli Loki. 3105 4

Uspehi potrjujejo

da služi pri trdovratnem kašlju otrok in odraslih najboljšo

Thymomel Scillae Stotine zdravniških priznanj.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika! 1 steklenica K 2,20. Po pošti francozno naprej pošiljati K 2,90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga v **B. FRAGNER-ja lekarni** c. i. kr. dvor. dobavitelja Praga-III, št. 203.

Dobiva se v vseh lekarnah. Pozor na ime sredstva, izdelovalca in varstveno znamko.

Nič ni boljšega 2937
v svrhu takojšnje priprave zelo fine goveje juhe, kot
zvezda s križcem **MAGGI-jeva kocka za govejo juho** po 5 vin.
Maggi-jeve kocke za govejo juho so čiste, najboljše goveje juhe v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišavo.
Prijetno le z imenom Maggi in varstveno znamko zvezda s križcem.

Takoj se oddajo v najem prostori

za mesarijo, gostilno in trgovino v Sp. Šiški.

Na jako ugodnem prostoru v sredini občine. Mesarija obstoji iz mesnice, klavnice, delavnice, ledenice, hleva in remize za vozove. Gostilna iz dveh velikih prostornih gostilniških sob, kuhinje, kleti in dr. pritliklin. Proda se pa tudi celo posestvo pod jako ugodnimi pogoji iz proste roke. — Naslov pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 3111 3

PO CELEM SVETU
kot elegantni, hitri in zanesljivi so znani:
1681 **Avtomobili Laurin & Klement**
tovarna za motorne vozove **Mlada Bolesláv**
Zastopnika: Nikodem & Wetzka, Gradec, Kaiserfeldergasse 15.

Najboljši svetilni izvizeček
GLANZINE
Fritz Schulz ml. akc. d. r. Ustje (Češko).
Zlata svetilna svetovne razstave Pariz 1900, Zlata svet. Dunaj 1902.
Zlata svetilna svetovne razstave Pariz 1900, Zlata svet. Dunaj 1902.
GLANZINE da najlepše ilkano perilo.

Staubišče

okroglo 1000 kvadratnih sežnjev veliko, poleg državne ceste v neposredni bližini kolodvora na Jesenicah (Gorenjsko) se pod ugodnimi pogoji proda. Pojasnila daje Viktor Plahutar p. d. Zaveljčina na Savi št. 1, pošta Jesenice-Fuzine. 3063 4

Št. 33.041.

3123

Ustanove za mestne uboge.

Pri mestnem magistratu podati je cesar Franc Jožefove jubilejske ustanove in sicer 2 po 50 K, 10 pa po 40 K. Te ustanove namenjene so onim mestnim ubogim, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev teh ustanov, katere je izplačevati dne 2. decembra, vlagati je tuuradno

do 20. novembra letos.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 20. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan.

Trajno nameščenje s pokojnino

s provizijo in gotovo plačo. Prevzeti je zastopstvo velike tuzemske zavarovalnice s sedežem v Ljubljani. Akvizicijsko delo se ima vršiti v Ljubljani in na Gorenjskem. Strokovno znanje ni neobhodno potrebno. Lajiki se dobro počue. Ako se vložii kavcija, se more prevzeti tudi sprejemanje denarja. Ponudbe pod »Dauernde Stellung« na anonimno pisarno Jos. Heuberger, Gradec Herrengasse 1. 3112

Razprodaja.

Dvojnata okna z železnim okrižjem, duri, vse dobro ohranjeno, kompletno z oboji vred, — popoln izboren štedilnik in par sto štirjaških metrov špuntanih in spahnjenih enostransko pleskanih desk, skoraj popolnoma novih, ter razno drugo se bode prodalo v nedeljo, dne 30. oktobra ob 1/22. uri popoldne v Medvodah na dražbi. 3122

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1910: a) osemnajst cesarja Frana Josipa ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike vojvodine Kranjske; b) štirinajst cesarja Frana Josipa ustanov (4 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike in trgovce vodine Kranjske; c) pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov ter d) pet cesarja Frana Josipa ustanov po 20 K za uboge vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 15. novembra 1910. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog oziroma, da je prošilec onemogla uboga udova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Lepo urejena in dobro ldoča

pivovarna

na Kranjskem se prodaja

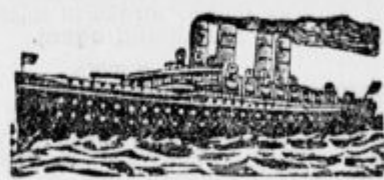
s posestvom, živino in vsem gospodarskim orodjem. Tozadevna vprašanja na upravništvo »Slovenca« pod »pivovana«. 3120 3

Elektroradiograf „IDEAL“

SPORED: Od sobote 22., do torka 25. t. m.

1. Prekuhavajte vodo! (Znanstveno.) — 2. Roman kmetske deklice. (Drama.) — 3. Satanov poraz. (Fantastno, v barvah.) — 4. Luka šofir. (Jako komično.) — Dodatek ob 7. in 1/2 9. uri: — 5. Manevri francoske vojske. (Po naravi.) — 6. Fra Diavolo. (Drama.) — 7. Dimniška cev. (Komično.) — Vsak ponedeljek in petek ob 6. do 10. »Slov. Filh.«

Prihodnjic: Portug. revolucija!

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**
H 544 82 Biljni odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Saxonia, 8. nov., Pannonia 15. nov., Wetonina 29. nov., iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 5./11., 17./12. 1910, Mauretania, 19./11., 10./12. 1910. Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-York III. razr. K 180— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

Suhe gobe, želod

cele vagone, sploh vse deželne pridelke
3110 kupi Ant. Kolenc v Celju. 2

Nova hiša z vrtom in 2 stavbiščema

je naprodaj, Kopalška ulica št. 12 v Ljubljani. Poizve se v isti ulici št. 4 ali pri lastniku T. Korbarju v Cerknem, Goriško. 3096 4

Naprodaj je hiša

z 8 stanovanji in velikim vrtom blizu Ljubljane. Proda se radi preselitve gospodarja. Cena K 15000, en del ostane lahko vknjižen. — Naslov pove uprava lista. 3061 3

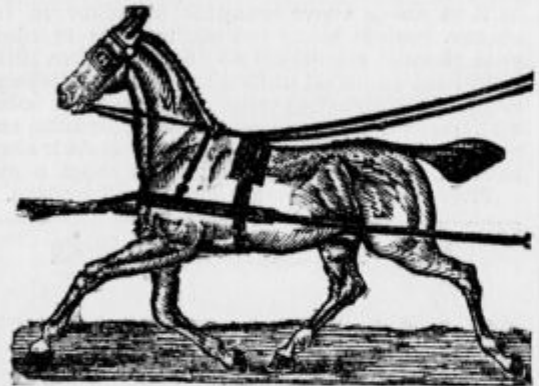
Posestvo v Sneberjih št. 27

hiše, njive, travniki, gozd in drugo gospodarsko poslopje, vse z opeko krito, v dobrem stanu tik glavne ceste, primerno za vsako obrt, gostilno ali za prodajalno se proda. Več pove Fr. Vrečar, Sneberje št. 1, p. Dev. Mar. v Polju. 3106

Naprodaj je

malo posestvo

z vsemi gospodarskimi poslopi, sadni vrt, njive in travnik, pol ure od Ljubljane, pri veliki cesti, pripravno za živinorejo in mlekarijo. — Cena okrog 6000 kron. — Več pove Franc Golob na Barju št. 53, Izanska cesta, Ljubljana. 3097

JOSIP STUPICA

Jermerar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno oprav, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprav. 3699 52-1

F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani,

Selenburgova ulica 6. - Najstarejša domača tvrdka.

Priporočam svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov kakor drugih lovskih potrebščin. V zalogi imam tudi palice za ribji lov, vrvice, trnke, umetne muhe, mreže in sploh vso pripravo za ribištvo in umetalni ogenj.

- Ceniki -
zastonj in poštne prosto. 2238

Podružnica avstro-ogrske banke

sprejme za svojo hišo v Ljubljani zakonski par brez otrok kot 3107 2

hišnika.

Prosilci — zmožni obeh deželnih jezikov — naj se pridejo predstaviti od 12 do 1 ure v bančno pisarno v Knaflovi ulici.

pekarija

blizu tovarne, v kraju, kjer je veleindustrija. Natančneje v odvet. pisarni dr. V. Schweitzerja v Ljubljani. 3078 3

Za jesen in zimo:

3015 1

Bluze, spodnja krila, hišne halje, pletene jopice, zimsko perilo, rokavice, kožuhovine, dežnike, moderce in vse moderne nakitne predmete. Damske klobuke in čepice kakor tudi za otroke. Vse športne predmete.

V oddelku za gospode:

Klobuki, cilindri, čepice, kravate, zimsko perilo, rokavice, dežniki, palice, pleteni telovniki, kakor tudi vedno najnovejše potrebščine za gospode.

Modna in športna trgovina P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbna dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 710 (20-1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Komenskega ulica št. 26.

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Vik-	1704	1-1
torja	25.000	ton
Amerika	24.000	"
Cleveland	20.000	"
Cincinnati	20.000	"
President Lincoln	20.000	"
President Grant	20.000	"

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

ŽAGAR

dobro izvežban za vodno žago (Venetianer) dobi takoj stalno službo pri tvrdki Ivan Doljak, tovarna pohištva, p. Solkan pri Gorici. 3087

Sode od finega špirta vsake velikosti, za vino

Sode iz belega hraslovega lesa, trpežni, močni

Sode

od finega špirta vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hraslovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirit in za vino pripravljani, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

lv. A. Hartmanna naslednik
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Sode krasni izdelek vedna zaloga

Cene nizke in solidne, točna postrežba.

Za večnost!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrne prisljane, oddatavo svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za meko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80—ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američansko pat. srebro je znano, je skozinskozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inerat ne temelji na nikakršni slepariji, zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

priložnostno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaj II., Rembrandtstrasse 19 S. b. Telefon 14597. Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek nsprej vpošlje. — Čistilni prašek za njo 20 vln. — Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina). — Izvleček iz pohval. pisem: Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana. Oton Bartusd, c. k. stotnik v 27. pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Seni Pavei pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Ahsael Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904. 3108

Koncert v Mariboru.

„Glasbeno društvo“ v Mariboru priredi s pomnoženim orkestrom, dne 6. nov. t. l. ob 8. uri zvečer, po popoldanski gledališki predstavi, v veliki dvorani Narodnega doma

LJUDSKI KONCERT

pri pogrnjenih mizah. 3121

To je prvi poskus „Glasbenega društva“, da se uvedejo drugod tako popularni koncerti tudi za naše občinstvo v slovenskem domu. Obiskovalcem slov. gledališča iz dežele se nudi na ta način en sam večer dvojni užitek, tembolje, ker se je za ta prvi ljudski koncert sestavil vsestranski in zanimiv program.

„Glasbenemu društvu“ pa bo številen obisk vzpodbuda za nadaljno delovanje na glasbenem polju, da bo večkrat nudilo našemu občinstvu po dnevnem trudu in delu nekaj prijetnih uric.

Alfonz Breznik
c. kr. zapriseženi izvedenec in učitelj „Glasbene Mstice“.
Ljubljana, Kongresni trg št. 13, (poprej Gradisce št. 11.)

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun. (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najceneje. Izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zmena. — 10 letno jamstvo. — Generalno zastopstvo dvorne in komorne tvrdke Czajka, Rösler, Steizhammer, Hözi & Heitzman, Manborg, Horugel in dr.

Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

CenoPosteljnoPerje

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelega K 2-80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivga puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega iniet-nanking-bisga 1 pernica vel. 180x116 cm z blazinama, velikost 80x38, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s pulcom K 21; posamezne pernice K 12, 14, 16, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4-50, 5, 5-50. Spod. pernica iz gradla 180x116 cm K 15, 15. Razpošilja proti povzetju pošta. prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1009. Češki les.

Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem posteljnem blagu zastonj in poštne prosto. 2293

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje specialist **Maks Tušek** stavbni in umetni v tej stroki steklar, Sv. Petra nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofljo 19

priporočam po znano nizkih cenah

obleke za jesen in zimo

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Patniki v Ameriko

Kateri želijo dobro, po ceni in kakovosti potovati naj se obrnejo na

Simona Ametexa

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28

Kolodvorska ulica 28

Jeseniške novice.

Šolsko vprašanje. Sedaj so se pa naši sociji zavzeli za to prevažno vprašanje. V svojem »Napreju« napovedujejo shod, na katerem da bodo precizirali svoje stališče napram nameravani novi šoli. Prav radovedni smo, kakšno bo tisto preciziranje. Socialni demokratje vselej precizirajo svoje stališče šele potem, ko je že vsa stvar končana. To preciziranje pa navadno obstoji le v zabavljanju. Sociji bi bili lahko svoje stališče precizirali na našem velepomembnem delavskem shodu, ki se je vršil glede na novo šolo in kjer bi bili lahko neovirano izjavili svoje mnenje. Pa takrat jih ni bilo; in če menijo, da bodo njihovi zakotni shodiči imeli kak uspeh, se gorostasno motijo. Mi se sploh do danes ne spominjamo niti enega koraka socijev, ki bi ga bili storili za splošno korist delavcev. Ako bi jim pa mi prinesli poln krožnik pečenke in jim jo ponudili pod nos, pa bi zopet zabavljali. To je njihovo preciziranje. Ko smo z vsemi močmi delali za novo obširno šolo, so sociji svoje stališče precizirali na ta način, da so v »Napreju« pisali, češ, da je njim vseeno, naj bo-li šola slovenska ali pa nemška ali pa menda culukaferska. Ko se trudimo, da dobijo tudi oni praktično kovinarsko in gospodinjstvo šolo, je njih preciziranje zopet zabavljanje. Pa ne mislijo menda, da se bodo od zabavljanja odebili? Liberalci in sociji so v zabavljanju res veliki, v delu za ljudski blagor pa komarjevo majhni! Šoloharde!

Z velikim navdušenjem je naše delavstvo vzelo naznanje vest, da je novi občinski volivni red dobil najvišjo sankcijo. Tudi sociji bodo s tem prišli do volivne pravice. Radovedni smo, kako bodo napram temu dejstvu precizirali svoje stališče. Pa saj vemo, da tudi z zabavljanjem. Naj pametnejši sociji že vendar enkrat izprevidijo, kdo dela za ljudstvo in kdo jih vleče za nos!

Prav pošteno se je spekel zadnji »Napreju«. Poroča, da je predsednik našega strokovnega društva kradel drva in bil zato v Kranjski gori obsojen na več dni zapora. Tu so se pa urezali rdeči. Predsednik strokovnega društva je velik poštenjak, ki sploh v Kranjski gori bil ni. Strokovno društvo je v tako lepem redu, da nobena socialnodemokratska blagajna ne v takem, ker soc. demokratom navadno vedno premalo hodi. Spominjamo na listo socialnodemokratskih defraudantov, ki so jo nemški sociji sami izdali pretekli mesec. Sociji so pač lepi bratci, in nam se dobro zdi, da je en rdečkar sam zopet Kristana prav pošteno potegnil. Naš dični predsednik strokovnega društva je seveda veliko obrekljivo izmišljotino izročil svojemu pravnemu zastopniku, da vložijo zoper »Napreju« ložbo radi častikraje. Bomo videli, kateri socij bo sedaj posegel v žep; gotovo bo imel vsakdo manjši žep nego jezik. Od takih dopisnikov se mora pač tudi vsak socialni demokrat s studom obrniti!

Zopet so se stekli! Ako govorimo od tepeža, so gotovo sokoli zraven. Preteklo soboto ponoči so se udarili na cesti z nekimi fanti. En sokol jo je dobil po glavi z nožem tako, da ima prezano baroko, drugi pa roko, in še nekaj drugim je dobil en »štih«. Sedaj ležita v bolnišnici in preiščujeta svoje sokolsko junaštvo. Bo kmalu več sokolov v špitalu nego v telovadnici. Farujete se korajžnih ptičev! Pravijo, da bodo sedaj sokoli zateknili nože za kape mesto kurjih peres! Nam je vseeno, kaj in kam si zataknejo.

Podjetje betonskih stavb!

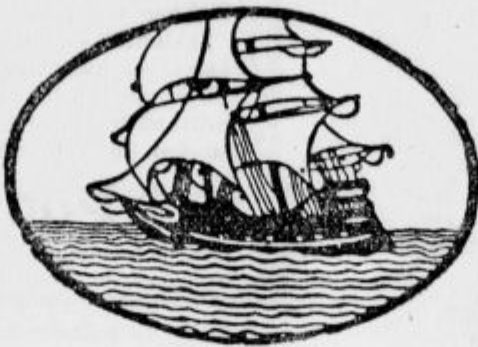
BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru!“

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Fotografski umetni zavod

Avq. Berthold

v Ljubljani, Sodna ulica št. 11

XXXXXXXXXXXX

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd. itd. 2608 52

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

izvrsten

mošt-Prosekar

priporoča

restavracija „Pri zvezdi“

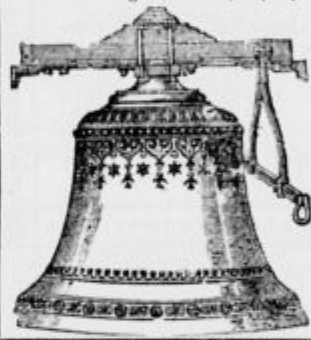
Peter Krisch.

3089

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica

J. HILZER & KO.

Dunajsko Novomesto. Telefon 145. se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harm. zvonila vsake velikosti in glas, Jamstvo za določen in poln glas, najčistejšo vglasitev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kov. železa ali lesa. Lahkotno zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev, najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljše konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračuni in perspektivi vsak čas zastoj in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi priznalna pisma. 2575

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kroj po životni meri.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

pot zdravilni vrelec že stoletja znana v vsej Evrope

sapnih in prebavnih organov,

proti protin., želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstno za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, Salz. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih pekerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in štir. Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

Sprejme se 3102

blagajničarka

književna knjigovodstva ki bi opravljala mala pisarska dela. Ponudbe je poslati poštni prelo 121 Ljubljana.

VLASTNI IZDELEK CRKVENIH PĀRAMENTOV, ZASTAV. CRKVENIH IN DRUŠTVENIH VSE CRKVE NE POTREBŠČINE. **FRANC STADNIK** V OLOMUCI (MORAVA) ELIŠČINA CESTA 43 UZORCI IN PRORAČUNI ZASTONJ IN FRKOGOTOVO BLAGO POŠILJAM NA ZBIRO Z OBRATNO POŠTO NOBENA PRODAJALNA, TOREJ MALA REŽIJA IN NIZKE CENE

Telefon šte. 16.

Telefon šte. 16.

2767

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

Za žene in dekleta

2796 (19)

je lepo sukno in modno blago v velikih izberi v nad 40 let obstoječi gvanini trgovini.

R. Milčani, Ljubljana
Sritarjeva ulica št. 5.

Vzorci na zahtevo poštine prosto.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštine prosti.

! POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

uraruja in trgovcu v Ljubljani delničar in zastopnik švicarskih tovaru „Union“ v Biele in Genovi.

700 **Mizani, pristani, briljanti.** (1)
Svetovnoznano najcenejše blago po najnižjih cenah.

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča, se oddata s 1. novembrom. Poizve se pri hišnem gospodarju **Ivanu Košenina**, Kolodvorska 2942 ulica št. 6. 1

Umetniški zavod
za slikanje na steklo
B. Skarda v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve.
Ceniki in strokovni
svet brezplačno.
8 urat odločeno s prvimi darili.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje pripravne, priporoča

Ivan Bajželj, Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnokar so izšle najnovejše plošče 25 cm. premera po K 3.50. 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zahtevo franko. 1 1

Proda se radi pomanjkanja prostora lepa, 5 let stara breja

KOBILA

Ogleda se lahko vsak dan od 12. do 2. ure pri lastniku **Fr. Ravnikarju**, tesar. mojstru v Domžalah. 3090

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani

Zidovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerles). Najnovejši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

2301 20 Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštine prosto.

Velika zaloga trboveljskega premoga

v kosih (Stückkohle) in orehovnika (Nußkohle)

oddaja vsako množino od 50 kg. naprej do celega vagona, kakor tudi

briketov in razcepljena drva

na sežnje in metre se dobavlja istotam. — Vsako množino, bodisi premog, drva ali pa brikete, dostavlja se franco na dom.

Za mnogobrojna cenj. naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

Ivana Treo,

Cesta na Rudolfovo železnico.

Stev. telefona 274.

2863

2942 ulica št. 6. 1

LJUBLJANA:
DVORNI TRG 3

Vsakovrstne obleke,
površniki, suknje,
deška oblačila.

Lastni izdelki!

Velikanska zaloga
blaga za izdelovanje
oblek po meri.

Strogo solidne,
stalne cene.

Telefon šte. 291. 2514

2572

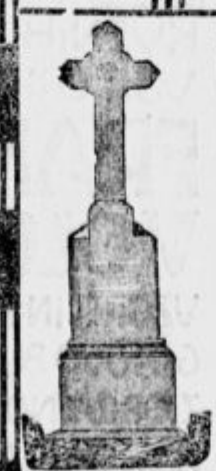
Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini usojam si kar najtopleje priporočati svojo obilno zalogo

nagrobnih spomenikov

iz najraznovrstnejšega kamna. Zaloga se nahaja v moji delavnici in na dvorišču pokopališkega oskrbništv. — Istotam so na razpolago tudi cementni in kamnitni nagrobni okvirji lastnega izdelka. Izvršitev naročin, bodisi iz granita, sijanita, labradorja, kraškega in beljaškega marmorja i. t. d., jako točna in z nizkimi cenami.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Kunovar, kamnoseški mojster, Ljubljana, novo pokopališče.

Delavnica

primerna za skladišče se odda v najem.
Poizve se na **Glincah št. 35** pri Ljubljani. 3041 3

Hotel Liburnija

(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravilišču Opatija, stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvitljavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in dalmatin. vina. Cene zmerne. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

Pletene srajce

hlače, jopice in nogavice za moške, ženske in otroke v veliki izberi pri **Miklavžu**, Ljubljana, Medarska ulica. 2799

Pekarija, slaščičarna
in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg šte. 21.

Filialke:

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

AGENTI

koji žele zastopati veliko banko in se bavati s prodajo **garantovanih srečk** dobe pri nas velik in stalen zaslužek. Marljivim zastopnikom damo s časoma tudi stalno plačo. 3074
Ponudbe naj se pošiljajo na: Administracijo „Neue Fortuna“, Budapest V. Börse, Postfach 75.

Globin

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501 **KUČ**
4 steklenice (5 kg) franko K 4-
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM**
za vsa rjavne in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomeric, Moravski Zumberg, Müding, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liboroc, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obilgacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zredanjih srečk in vradn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

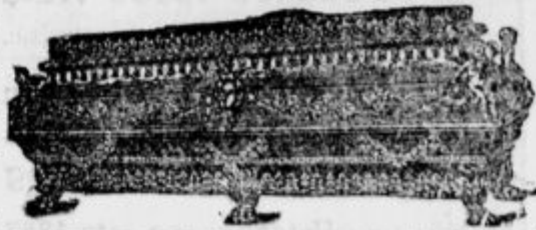
Prereja pogrebe od najpreprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrliča, kakor: kovnaste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. **Najnižje cene.**

Telefon št. 297. Za slučaj potrebe se vrljudno priporoča

51 52 1

Turk in brata Rojina.

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

E. Kristan

oblastveno koncesionirana potovalna pisarna

za **Ameriko**

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

5143 52-1

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja
ZAJEC & HORN

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fačade, vrta ograje, bangerje, krasne nagrobne spomenike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanala (6-100 cm premera), okvirje za stena v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prezema kanalizacije in fundamntiranje strojev. Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carrlythov umetni marmor za obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih - lepota brez primere pri nizki ceni.

Xyolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarne: tiha hoja, topel, higijeničen, brez spranj, negorljiv, se lahko snazi; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. - Tlakovanje cerkev in vez s cementno-mozalčnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. - Terrazzo tlakoviti

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnici, kakor tudi za fačade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v oolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopj po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. - V zalogi cement na debelo in drobno ter "izollirna masa" zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo.

771 1-1

== Ljubljana, Dunajska cesta 73. ==

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

== Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ==

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave:

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenik s podobami zastoj in franko.

1539 1

Najcenejša zaloga. Cene brez konkurence.

Delniška glavica: 60 milijonov kron
Rezervni in varnostni sklad: 16 milijonov kron

**PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE
OBRTNA BANKA**

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle obrestuje vloge na vložne knjižice po 4% na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-ujme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carinske kredite. Daje promese za vsa šrebanja. Zavaruje srečke proti kurzni izgubl. Oskrbuje takođe na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdoležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska Trst.

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu, Budjevicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plznju, Prostějovu, Taboru, na Dunaju, L. Herrengasse 12

4552 8-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župništem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vrljudna postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenjejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“ 183 (52-1)

1842 Ustanovljeno leta 1842

Slikarja napisov stavbena in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akademične slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriška ulica št. 8. - - Telefon št. 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrane: stove pode, karbolinje itd.

Priporoča se tudi slavnemu občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznana reelno in fino in po najnižjih cenah.

: Zavod za pohištvo in dekoracije :

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Franciščanska ulica šte. 10

Pohištvo vsake vrste

najenostavnejših do najumetnejših.

Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog

Ustanovljeno leta 1857

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.
Uredba celih hotelov in
kopališč.

Telefon št. 97

921

Najcenejše

**dežnike in
solnčnike**

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavniemu občinstvu in preč. duhovščini**Josip Vidmar v Ljubljani**

Pred Škotijsko st. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

3634 Popravila točno in ceno. 52 1

610 52-1

Ustanovljeno leta 1900.

Odklikovan v:

Tvrška Fr. Igljč

Ljubljana, Mestni trg št. 11

priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobniških venčev
in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.**Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -**

31 52-1

Lud. Černejuvelir, frgovec z urami ter za-
prizeženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

**Klobuke,
cilindre in čepice**v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1**Ivan Soklič.**Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Ilustrovani ceniki zastoni in franko.

Ilustrovani ceniki zastoni in franko.

Marijin trg šte. 1.**Največja zaloga najfinejših
barv**

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreča. Zlato in raznobarvne bronoe.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminium
v listih. Stampiljske barve. Oglje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škaltje za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje. ::**Najnovejši**slikarski vzorci in papir za vzorci po najnižji
ceni, najnovejši in moderne suhe, kemične
prstene in rudniške barve.

:: Priznana najboljši in najzdatnejše ::

oljate barveza pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča**Adolf Hauptmann**prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsaalabastra in stukaturnega za podo-
barje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1832. Zahtevajte cenike.

Najstarejša domača slovenska tovarna pečī.

Ustanovljena leta 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.avstrijskih
državnih
uradnikov**A. VEČAJ, LJUBLJANA**

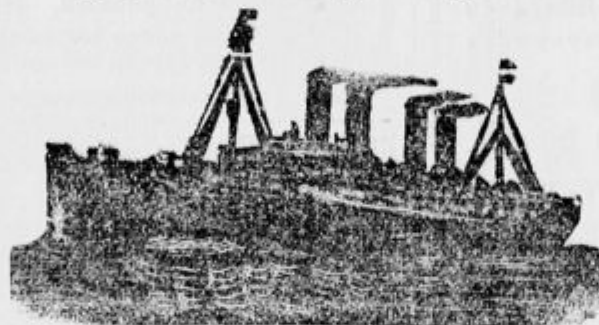
Trnovo, Opekarska cesta - Veliki stradon št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih pečī različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne pečī lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

26-1

Za samostane in župnišča znaten popust.

1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“iz
BREMENAv
NEW-YORK ::s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilia ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. :: ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58**Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.**

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna, rečna in solidna.Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Berite! ::

::: Pozor! :::

2070 52-12

Preobleke Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

192 52

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.**Anton Černe**
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev**LJUBLJANA,**
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.**Tovarna za čevlje****F. L. POPPER, Chrudim, Češko**Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancie in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko **F. L. P.**

Samoprodaja za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.Znamka **F. L. P.**Znamka **F. L. P.**

830 52 1

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Uzorci pošnine prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, tirolski loden, flanela, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Čiskarna

z vso opravo in koncesijo, tudi za knjigovoznico se iz proste roke pod ugodnimi pogoji proda ali tudi v najem da; ponudbe sprejemata gg. A. Umek v Brezicah in H. Stanzer v Krškem. Le resnim kompetentom so vse informacije na razpolago.

Najnovejša trgovina glasovirjev 2711
G. F. Jurásek prvi in edini češko-slov. uglaševalec glasovirjev in trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 62 a, s 1. novemb. Poljanska c. 13, kjer poveča svojo zalogo, priporoča glasovirje, pianine in harmonije neprešne v dobri kakovosti glasu in solidni sestavi edine slovenski izdelki od 450 K višje, harmoniji pa od 150 K višje. Vsa v to stroko spadajoča popravila, kakor tudi uglaševanja vseh sistemov glasovirjev izvršuje po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana trdka vzame stare glasovirje v račun za najvišjo ceno ako se pri nji kupi nov glasovir. Za vsak pri njej kupljeni instrument jamči imenovana trdka 10 let. „Glasbeni Matici“ in drugim slov. zavodom uglašuje glasovirje edinele koncesionirana trdka Jurásek.

Naprodaj sta

2 križeva pota 2

nova, eden 100 cm, drugi 150 cm visok. Cene po dogovoru pri Franc Tomanu, podobarju in pozlatarju, Valvazorjev trg št. 1, Ljubljana. 3007

Najstarejša slovenska trdka te stroke.
 Obstoja že nad 38 let.
Ana Hofbauer
 imejiteljica zaloge cerkvene obleke in orodja Ljubljana, Wolfove ul. 4
 si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretlje, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila. Zagotavljajo hitro in zapoštevajo posrabo, pros. da se pri naročilih izvele ozirati na prvo domačo vrsto 26-1

Lepo stanovanje

se odda za november-termin, obstoječe iz 5 sob z vsemi pritliklinami in porabo vrta v II. nadstropju, Bleiweisova cesta št. 1a, Natančnejše se poižve pri hišniku ali lastniku istotam. 2910

Vinotoč Mestni trg št. 13

ustanovljen 1856

priporoča svoja izvrstna namizna

vina po 56, 88, 96 in 128 vin.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
 2970 Nadomestek za Sidro - Pain - Expeller
 je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v., K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel orig. izdelek.
 Dr. Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi.
 Elizabetna cesta št. 5 nova.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirjev podob, izdelovanje okvirjev za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

POZOR!

Vedno velika zaloga klobukov, kakor tudi čepic lastnega izdelka

Kupite kože vseh divjačin po najnižjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožuhovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. Wanek Ljubljana, Sv. Petra cesta 21.

Štev. 16.226.

3113

Razpis.

Pri mestnem magistratu kot odgonski postaji v Ljubljani je spolniti službo

odgonskega sprevodnika.

Ta služba je provizorna.

Plača znaša letno K 1250.

Za vsako spremljanje gnancev se plačajo še posebne pristojbine. Z delavnimi in starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika v govoru, fizični sposobnosti opremljene prošnje je

do 5. novembra t. l.

vložiti pri mestnem magistratu v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani 13. oktobra 1910.

Tovarna za stroje Andritz akc. dr. Andritz pri Gradcu (Štajersko).

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škipce in transmisije najmodernejše vrste in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vposlanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, inžen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovajskih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih za želodčni krč, zaprtje, boleznj in ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna temveč je tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo vodo. 2921

Vsak lahko dobi

tako iz mesta, kakor z dežele

zlatnino

kot zlate in srebrne žepne ure in veržice, prstane, uhane itd.

na obroke

pri zlatarju

J. Vecchiet

v Ljubljani, naspr. glavne pošte.

Cene zmerne. Postrežba točna.

2714

Kupite **Kašelj** hripavost, katar in zasliženje, oslovski in če imate: če imate: **Kašelj** dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče: Kaiserjeve prsne karamele s „trema smrekami“

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh. Zavoje 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se: Ljubljana, lekarnar: Trnkoczy, Sušnik, Piccoli, Leustek, Bohine, Ciznar; drogerije: Kanc, Cvančara („Adrija“). — Lekarne: Pirik, Idrija; Bergman Novo mesto; Andrijačič, Novo mesto; Hus, Vipava; Wacha, Metlika; Roblek, Radoljica; Brilli, Litija; Savnik, Kranj; Baccarik, Postojna; Močnik, Kamnik; Burdich, 2982 Škofja Loka; Roblek, Tržič; Koželj, Jesenice. 42

Kontoristinja

vešča slovensčine in nemščine, navajena tudi trgovine, želi premeniti službo. Ponudbe na upravnishvo pod „Zanesljiv“. 3009

3100 Proda se iz proste roke

posestvo

ki obstoji s hiše za tri stranke, goveji hlev, svinjaki, klet itd., vse v dobrem stanu, poleg tega se nahaja precej velika njiva in travnik ia prostor bi bil ugoden za vrtnarstvo. Cena temu posestvu znaša 12.400 K. Na željo se proda pa tudi en del njive ter gori navedeno poslopje za znesek 9.000 K. Plačilni pogoji so zelo ugodni. Podrobnosti o tem se izvedo pri g. Mart. Rozmanu, posestniku v Bršlinu št. 244, p. Novomesto (poleg kolodvora).

3075 Intellig. 3-1

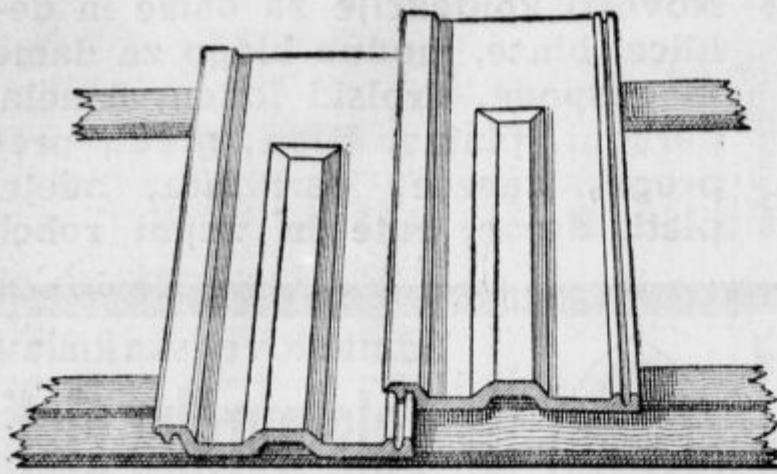
gospodje in dame

vseh stanov po cel. avstr.-ogrski monarhiji, Bosni in Hercegovini, ki bi hoteli

proti proviziji

namestovati ali zastopati solidno tiskalnico pri prodaji zasebnikom, najposlje o svoje naslove po šifro „Tkalcovna 2490“ na anonimno pisarno:

F. WAZEL, PRAGA, Ferdinandova tr. 4. Češko.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana
tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti. Spretni zastopniki se iščejo.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
:: ulica ::

kamenarskem mojstru

Mnogo denarja in dela

pribrani pisarnam

„Herkules“

stroj za razmnoževanje pisem in izvornih risb v več barvah.

Josip Svore, C. Skalice, Čechy

Novost! Zahtevajte cenike in prospekte Patent pripravljen!

Sodi.

Več vrst sodov ima na prodaj **A. REPIC**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2325 32

Sanatorij „Mirni dom“

sprejema bolnike in to moške na živcih bolezihajoče. - Cene zmerne. - Ceniki zastoj Dr. Fran Ceh, pošta Gornja Kungota pri Mariboru. 2736 12

Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Venoova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti, orobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Špecialna trgovina finih ročnih del. -

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin, pričetih in izgotovljenih veznin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27 v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. - Priznana fina kuhinja. - Izborne pijače. - Nizke cene. - Lepi restavracijski prostori.

Kuhati ne znajo

to smo konstatirali vselej, ko so se postavile na mizo Pekatete, ki niso šle posebno v slast. Zahtevajte zastoj kuharsko knjigo pri tvrdki Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici. 637

Trgovina s špeci-rijskim blagom. ..

Trgovina z moko in deželniimi pridelki.

Na drobno in debelo.

LJUBLJANA A. ŠARABON LJUBLJANA

velika pražarna za kavo

Vsak dan sveže žgana kava.

2851 10

Glavna zaloga rudninskih voda. ..

Zaloga istrskega in laškega brinja.

Daje po

4¹/₂ | 0 | 0

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ | 0 | 0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Od 1. januarja 1911 obrestovale se bodo hranilne vloge po 4³/₄ %

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.